

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

N. 72/DO 27 DE XULIO AO 2 DE AGOSTO DE 1979/30 PTAS.

REFRENDO A SOBERANIA

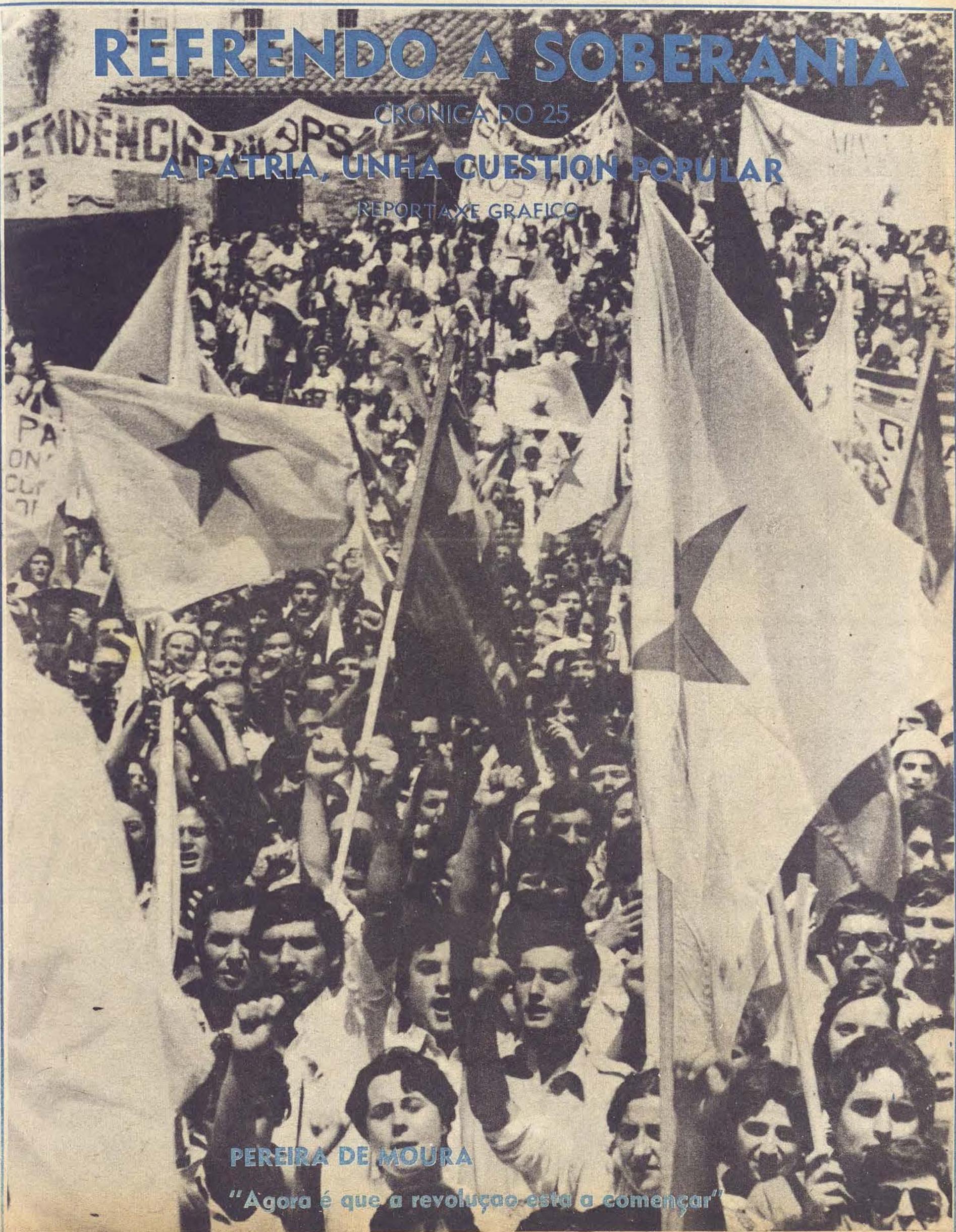
CRONICA DO 25

A PATRIA, UNHA CUESTION POPULAR

REPORTAXE GRAFICO

PEREIRA DE MOURA

"Agora é que a revolución está a començar"

POR DEREITO DE CONQUISTA

PUBLICIDAD POLÍTICA

25
de
Julio

«GALICIA TERRA NOSA»

Unión de Centro Democrático de Galicia

Traballamos pola nosa terra

Pra o partido español no poder, o 25 de xullo sirve pra lembrar que Galicia é deles. Que non nola van volver... de gana, polo menos.

RETRATO DO COLONIZADO

“El día 25 de julio, “Día del Apóstol Santiago”, se ha venido a llamar en los últimos tiempos “Día da Patria Galega” y Santiago ha dejado de tener un día de fiesta tradicional y típico para “politizarlo”, di un tal Manuel Rodríguez en “Cartas al Director” de “La Voz de Galicia”.

Hai que lembrarle ao “despistado” caballero o carácter nacional, de toda a nación galega, que o día sempre tivo. Que se lle chamaran “Día de Galicia”, seguro que ningún Manuel Rodríguez protestaba.

“... Desde luego, es impropio y noshace falta (sic) utilizar el “día universal sde Santiago” (iii) para hacer política... Las calles de Santiago en un día que deben ser universales para todos

(nacionales y extranjeros) no pueden ser monopolio para los grupos minoritarios, ni para la algarada y el mitin político”.

Como que temos un país pra moitos “días universales”. Sería cousa de decirlo ás cienuenta mil minorías nacionalistas ás que seguro que se refire. A ver que pensaban.

sal y nos debe transformarse en vocinglero y desacompasado clamor de grupos políticos”.

Nembargantes, ningún protestaba polo “vocinglero y desacompasado” clamor dos grupos turísticos. Vaia, que a festa non é pra nós.

“QUE PATRIA NO HAY MAS QUE UNA”

Neste días de atrás, “El Ideal Gallego” convocabá a unha roda de prensa arredor do Estatuto de Autonomía; un dos participantes era Xosé Luis Rodríguez Pardo, que representaba ao PSOE, e que nun momento dado, tivo a ben decir que “hay que empezar a desmitificar ciertas cuestiones como la de la Patria Galega. Nosotros somos partidarios de denominar esta fecha (25) como día Nacional de Galicia, que debe servir para la autoafirmación de la identidad de Galicia. Por tanto, no puede ser monopolizado por nadie. Todo esto necesita un cauce de expresión,

que no es otro que el cauce autonómico que existe hoy en día”.

Do “cauce de expresión” ao “atado y bien atado”, vai algo así como do Estatuto de Autonomía á “Ley Orgánica del Estado”. Sí, desmitifiquemos: o que fala de patriotismo español no Parlamento, non pode sair agora con patriotismo galego. Pero vaia, que abandonen, que o Día da nosa Patria non é o da Virxe María, que tén un apelido en cada esquina.

PALETISMO ANCESTRAL

Un máis reincide na teima do “no quiero que a mi hijo se le oblique a estudiar el gallego”. Este señor valesse das habituais monsergas e demagogoxias do “¿Quién solicitó tal obligatoriedad?”, de “Que se haga un referéndum”, “que sea optativo”, “que mi mujer no es gallega” (! ! !), e, cómo non, o señor declarara que “es una lengua hermosa con la cual me siento identificado por la ancestral fuerza emotiva y telúrica de la tierra”. (“La Voz de Galicia”. “Cartas al Director”).

Non queremos ser pesados repetindo sempre o mesmo. Pero frente a estes democratas de pega “sempre é a punto de lembrar os milleiros de cativos galego-falantes escolarizados á forza en español, neses centros de xeracións esganadas pola “fuerza vinculante” do español. E o demás, como o caso que nos ocupa, son paixasadas.

PIDEN GUERRA

O “Especial Apóstol Santia-

go” que sacou o Día da Patria “La Voz de Galicia”, e más os seus colaboradores son todo un tratado introductorio sobre cal vai ser leíqui en adiante o comportamento de certa prensa. “Flor natural” leva dentro das colaboracións deste “especial” a contraportada, na que un tal Emilio Durán “diserta” sobre “Normas para el idioma gallego”. Aparte dun fato de “curiosas” opiniões sobre “a moda” do galego, hai outras cuestións entre as que sobrancha o singular conocemento literario do autor: “... El mismo bilingüismo tampoco debe ser motivo de pérdidas de tiempo, ante la evidencia del fenómeno: Rosalía escribió su primer libro de versos en castellano (“La Flor”, Madrid, 1887), y hasta el siguiente año no dio a la imprenta su primera obra en gallego (“Adiós ríos, adiós fontes”); y su última producción (“A orillas del Sar”) también en castellano, está fechada en Madrid”. En fin, aparte desta rara mostra de erudición literaria e precisión nos xuicios, remata chamándonos a tomarmos exemplo dos nossos precursores, citando ao respecto un poema de Xan García que decía: referido a Galicia:

“...garrida filla da nación hispán... debixo d'a bandeira roxa e guadá, que pra todo español debe ser ésta manto de amor y enseña de xuntanza... Galicia enxebre na fidalga España”.

Hai amores que matan, xa o dixo o poeta. De todos xeitos, xa ven vostedes o plan: Galicia, todo “enxebreza” e “folklore”, en España, todo “grandeza e maxestade”. Pra morrer de gusto...

O 7 de setembro, de novo, con todos vos

COMO XA E COSTUMBRE DO NOSO SEMANARIO, NO MES DE AGOSTO PECHAMOS POR VACACIONES.

PRO “A NOSA TERRA” VOLTARA ESTAR CON TODOS VOS O VERNES 7 DE SETEMBRO, PRA DAR CUMPRIDA RESPONTA INFORMATIVA AO DEVALAR COTIAN DA NOSA NACION

A problemática xeral do viño galego é a sua falta de competencia, polo menos na zona de Ourense, agás o do Ribeiro, no senso de que non podería competir a nivel de precios con outros viños de fora, porque estes están capitalizados, é decir, que houbo unha penetración capitalista e está industrializada a produción. O problema concreto do Ribeiro é distinto ao non tratarse dun viño común senón dun viño de calidade, de prestixio, porque tén unha marca e unha sona e que, por outra banda, ten mercado asegurado.

O RIBEIRO

ENTRE CHANCHULLO E MONOPOLIO

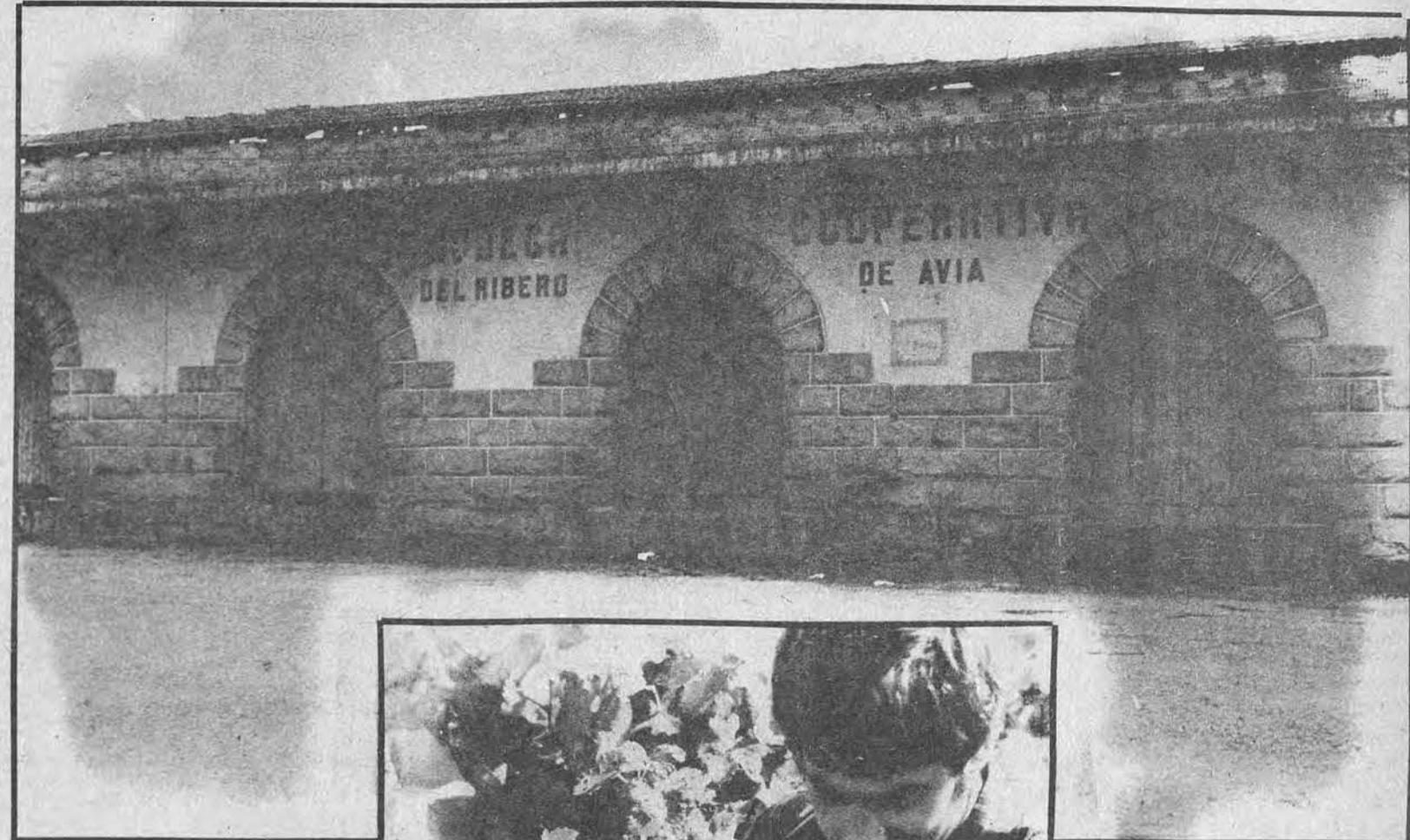
A produción do ribeiro vén sendo duns tinta millóns de litros por ano e hai un mercado comprobado duns noventa a cien millóns de litros. Posiblemente a creación da Cooperativa no ano 67 poidera obedecer a un intento capitalista de monopolizar todo o viño, pois o negocio sería grande se estivese todo nas mans dun señor que o comercializase. Pro como os almacenistas teñen o seu chanchullo en falsificar o viño do Ribeiro, non queren pasar por este monopolio dos viños. Entre este par de intereses, o perdedor: o 75 por cento dos productores de viño no Ribeiro teñen sen vender, teñen na casa.

Hai un enfrentamento crivo entre uns señores que teñen unha política de monopolización de toda a comercialización e outros que teñen o seu negocio na falsificación. A polémica que houbo recién obedece a duas forzas políticas: por un lado a UCD, que domina a Cooperativa

e mais o Consello Regulador e por outra a Coalición Democrática, que está do lado dos almacenistas. Resulta evidente que si a alternativa de UCD de facerse co control da produción (a través do Consello Regulador) vai adiante, entón os intereses dos almacenistas verían moi perxudicados. A polémica viña, pois, a conto de desprestixiar a Cooperativa decindo que matutaba o viño Ribeiro. Con desprestixiar a Cooperativa conseguense que un sector do ribeiro non entre dentro dela, e ao non entrar todo o viño nela xa teñen o seu negocio de falsificación garantizado, anque logo non lle compren o viño. O caso é ter diante de todo o mundo a posibilidade de podelo marcar. F normalmente non o compran, porque traguelo de fora saílle moito más barato.

ACABAR CO AS MESTURAS

Pro o problema social que esta situación crea é moi importante. O setenta e cinco por cen dos productores non pertenecen á cooperativa. Dunhas catro mil

familias que tén o Ribeiro, somentes unhas mil perte lecen a

Cooperativa. Ao ser zona de monocultivo, se estas familias

non se lle compra o viño, non teñen outro medio de subsistencia. E non se pode agardar unha salida estatal ao problema cando sabemos que hoxe o precio fixado está en relación co grau, e os nosos viños teñen pouco e non serían rentables. A solución teórica e dentro dun sistema arbitraria, podería estar no Consello Regulador, organismo do goberno que garantizaría o viño do Ribeiro se fora

comercializar como tal. Problemas de demandas non habería, que é moi superior á produción. O que pasa é que o Consello Regulador non funciona... Moitas veces utilizase o ribeiro como

reclamo e logo vénese outro mesturado mais barato. Cecais que a alternativa más viable sería a de que outros viños teñan denominación de orixe, que por todos os medios non houbera mesturas. Non se pediría viño común, que eso non existe, senón que se pediría pola súa denominación.

De buscar a solución na Cooperativa, polo menos non poderá ser comoa hasta de agora, habería de ser unha cooperativa na que os labregos controlasen toda a produción e non que esteñan catro señores manejando todo. Entramontas, a dous meses da nova vendimia, o problema agudizase e o Goberno terá de buscar algúna solución efectiva para esas catro mil familias.

Edita: Promocións Culturais Galegas, S.A.

Comisión de Fundadores:
Acosta Beiras, Xoaquín.
Fontenla Rodríguez, Xosé Luis.
López Gómez, Felipe Senén.
Morales Quintana, Xosé Enrique.
Varela García, César.

Directora: Margarita Ledo Andión

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL
Redactores e Colaboradores: Xosé Ramón Pousa, Antón L. Galocha, Lois Celeiro, Marita Otero, Pablo Viz, Paco Arrizado, Fernando Franco, Ignacio Briset, Suso Piñeiro, Guillermo Pérez, F. Cusí, Emilio Veiga (Países Catalanes), P. Ipataguirre, Maialde (Euskadi),

Maria Alonso (España), Carlos Durán (Londres), A. P. Dasilva (Porto), Juanjo Navarro, Llatzer Moix, Patiño, Vázquez Pintor.

Diseño e Confección:
Pepe Barro

Fotografía: Brais, Xurxo Fernández, Fernando Bellas

Dibujos: Xaquín Marín, Xulio Maside, Alfonso Sucasas, Xurxo Fernández

Redacción e Administración:
Troia 10-primeiro Santiago
Teléfonos:
Redacción: 582681
Administración (de 10 a 14):
582613

Imprenta: "La Región, S.A." Offset
C. Quiroga, 11-15. Ourense
Dep. Legal: C-963-1977

Distribución: A Coruña, Librería COLÓN, Real 24, telf. 222206. Santiago e Lugo, PRENSA NACIONAL, telf. 583456. Pontevedra, Librería CAO, telf. 855374. Vigo, Distribuidora VIGUESA, telf. 414570. Ferrol, Distribuidora VELO, telf. 357707. Ourense, Vda. de Lisardo, telf. 230218. Bilbao, Distribuidora Vasca, telf. 4231933. Barcelona, F. Rafael Artau, telf. 2433658.

ANDANDO UNHA TERRA COLONIZADA

Eu quixera me escusara M. Hortas Vilanova por titular así esta crónica remedando as suas colaboracións neste semanario. Teño por seguro que il, coa sua gracia contando as cousas, inda lle poñería un chisco máis.

Tal como vos digo así foi.

Domingo, día 25, pasadas as 12 do mediodía, unha riada de augas lamacentas, procedentes do embalse da mina de Rubia, fixo medrar o río Zanfoga, que asulagou prados e camiños na parroquia do mesmo nome en Pedrafita do Cobreiro.

Cando cheguei xa pasara por alí o alcalde de Pedrafita vendo os daños da riada na compañía de veciños e de membros das Comisións Labregas. Era unha tarde de moita calor, e endaba a xente na carreira da herba. Pola fala e pola roupa, nótase que xa chegaron os emigrantes.

Falei con varios veciños do problema e notei neles coma desconfianza. Con todo, algúns houbo que foron falando do caso e hastra quen me fixo compañía deixa o río pra velo máis ao perto.

O Sr. Núñez, dos máis faladeiros, díxomos: "Inda me colleu, áinda! Inda me fixo máis daño do que me han pagar".

Nas veiras do río Zanfoga vése a herba coma pendada, tombada, pero... "Eso non é o pior. O que inxa é esa porquería que trai a auga que despois a facenda non come a herba".

UNHA HISTORIA QUE SE REPITE

Haberá dous anos, tamén polo tempo do vran, houbo outra riada anque con menos daño e pra menos xente. Con todo e eso houbo a quien o amolou ben: "Cando se desbordou da outra vez pois... ano redondo! ! ! ". Se a esto os veciños de Zanfoga e outras aldeas non lle plantan cara, tendo de conta que EXMINESA calcula unha esplotación pra 20 anos... ivan ter lleria pra rato!

O Sr. Núñez fala do caso: "Destra vez baixou todo. Desta vez librou o pantano enteiro. Menudo desastro houbo por aí abaxo. Menuda fixo". Sobre do particular tamén falamos co Director da mina. De entrada xa nos dixo que: "Nada de grabar con magnetofón, porque... a veces se dicen tonterías y luego..." Ao preguntarlle se houbera desbordamento no embalse da mina atalloume axiña con precisións propias dos homes da técnica: "No, no. Perdón! .. No hubo rotura del dique del embalse, sino una filtración por un punto concreto (poñenme diante un plano de toda a mina e arredores)... de la masa de tierra lateral. Debido precisamente a la cualidad de esa tierra se produjo la filtración. Queda demostrado además por el hecho de que tardó casi 30 horas en vaciarse".

ESTAMOS CONVIDADOS

O director da mina, a pesares de que non lle gustan as grabacións en cinta non fai ascos a que se tomen notas. Falounos das informacións tendenciosas nos medios... en fin. Con todo e eso dixo: "Vengan cuando quieran. Se ponen un casco, entran a la mina y pueden charlar con todo el mundo".

Non botaremos en saco roto porque temos curiosidade por verlle as entrañas a unha empresa disa caste. Falanda co director sobre das negociacións cos veciños dixo: "Nos da lo mismo. Si quieren individualmente pues individualmente. Si quieren colectivamente pues lo mismo. Ahora que... no sé. Dicen que esta es una rexión muy indivi-

dualista... i? ... no sé. Ya le digo nos da lo mismo".

FALANDO COA XENTE

Falando aquí e acolá sácanse cousas. Ao preguntarmos sobre se iban ter unha xuntanza cos da mina ou, primeiro, unha entre os afectados dixéronos: "Non... xa fomos reclamar enriba á mina todos aos fixo daños. Dixerón que... pagarán! ? ..

Soupemos que por andivera tamén aquela tarde o Sr. Cura (o alcalde de Pedrafita) vendo o panorama cos veciños. O alcalde convidara pra o día 18 a ter un concello abierto pra tratar dos daños. E falando do caso pensou que Zanfoga é dos poucos lugares que, nas terras de Lugo, se chama a concello tocando unha corneta. Agora que... moi-los males de Galicia xa non se remedian a toque de corneta.

ANDANDO AQUI E ACOLA

Hai que toca as teclas posibles pra remediar o seu. "O alcalde, se quer defendernos, ben ve a nosa situación", dí o Sr. Núñez.

Alcalde, Comisións Labregas, partidos, embaixadores da mina... todo fai falla. E con Deus e axuda... moiñ millor. Coa esperanza das riadas, e as que poídan vir, xa supuxemos aos de Zanfoga más avistados, pero non... 'boeno... non hai que nos defendida... qué imos facer. E despois... non somos unidos! ? ..

Despois de todo, foi co Sr. Núñez con quem más falamos pois outros repararon máis...

POLO SI...OU POLO NON...

"Esta grabando a cinta papá" dille un home novo a quem nos acababa de comentar, inda sabendo que era pra o periódico, o que pensaba do choio da riba: "Nos imos amañar algo. Amañaremos con eles porque xa amañamos mais veces... digo eu."

(pregunto) -¿E qué tal amañaron?

-Así, regular. Cada un polo... eso! Ademais nada máis que eramos tres. Amañamonos cun... non sabe! ? ..

Esto do conformismo evos un andacio, penso. Falando con outra veciña apuntamos algunas cousas: "Na casa somos eu e outra muller pra o caso"

(preguntamos) -¿Non habendo un home teñen máis medo? ...

-"Non hai naide, querido. Non hai naide."

Así xustificou o que inda non fora ver os daños: "Non sei se me fixo ben se mal. Pero xa dirán fulano de tal ou fulano de cal"...

Cada vez convénzome máis de que más ca un do semanario que fora facer unha crónica do asunto viamme coma un posible perito tasador da mina ou... "Eu, da outra vez, calei porque dixen non imos ser todos... porque hainos que sempre están cuzcando ai... (mentras fala fai, co puño pechado, coma se furase cunha trade na madeira)... e a miñ non me gusta. Y... soy una pobre mujer! ! ... remachou.

Despois de patear Zanfoga e xa de camiño prá casa vímos arrincar de xutno aos barracóns da mina un coche no que iba o Sr. Callejo do ICONA. De seguro que viña de lle pasar a factura aos da mina polos daños no río

Zanfoga. Por algo EXMINESA é unha das Industrias que está na lista negra das "mata-ríos".

HISTORIA DUN CONCELLO

Tal e como se anunciara de víspera fixose unha reunión, xoves 18, na cantina do Armesito, tamén concellal no axuntamento de Pedrafita. Asistiron uns 30 afectados.

Segundo nos dixerón os das Comisións Labregas, que foron á xunta pra ofrecer orientación e apoio como tal sindicato, a meirande parte dos afectados demostraron máis interés polos cartos que pola solución colectiva ao problema. Tamén nos dixerón que, alí, supouse que houbera afectados que cobraran xa nun primeiro momento.

Esto pensou que esplica moitas cousas. Sobre de todo, o que escoitei de boca de varios veciños. "E que non somos unidos... e que cada un vai en por si!".

Esto non é de estranar sabendo de certas consignas que, alguén da mina, fixo correr por Zanfoga; "No levantar polémica. Se pagará". Tamén neste concello se deu o caso dos que lle

daban as queixas aos das Comisións Labregas... "a ver por qué viñera un señor entrevistado a uns sí e aos outros non. Que se naquel prado sacou fotos e noutrous non".

En fin, o que lles dixen. En mal momento fun eu a Zanfoga. Os das Comisións Labregas, segundo me contan, logo se decataron de que a mina couta moito as reivindicacións dos veciños, pois algúns dos afectados teñen fillos traballando nelá. Por outra parte, (esto dedúzoo eu desde falei cos veciños) laianse da riada, pero non se atreven a facer unha valoración dos daños, xa que sendo a empresa poderosa que, algúns deles, lle dá cartos a ganar ao remate do mes... millor é coller o que che dean e arreando!

No concello tamén entrou o que soe haber: o home bo. Os das Comisións Labregas axiña se decataron de que ali había un "despistado" por chamarlle dalgúnha maneira. Este señor, ao pouco de comenzar a cousa, tomou a palabra nun español moi fino: "Yo no soy de aquí, pero creo que esta gente no se atreve a hablar aquí. Creo que lo que le interesa no es ni Comisiones Obreras, ni UGT... porque ni CCOO ni UGT van resolver nada". Ao señor sonáballe o de "comisiones" e...

Puxéronse os das Comisións Labregas a esplicar o que é unha cousa e más a outra. Pero o señor veña outra vez coa teima... hastra os veciños lle tiveron que dar esplicacións sindicais e decirle que sabían o papel das Comisións Labregas.

Así e todo, algo conseguiu o señor despistado. E foi que moitos dos reunidos en concello se fosen pouco e pouco.

Por varias razons espostas e outras conocidas dos lectores, por ser comúns a toda Galicia, os veciños parecen más predispostos a solucionar o interés particular e non o interés global do problema. Por eso, xulgando o alcalde de Pedrafita que o caso vai metido de cheo en todo o que significa a mina de Rubia, na comarca, estáse a facer por parte do Bloque unha alternativa que vai presentar e defender deique a pouco.

PACO ARRIZADO

Pilar G. Negro e Maite Caramés na discusión dunha das ponencias (II Xornadas, celebradas en Vigo).

A Asociación Socio-Pedagóxica Galega vén de abrir a matrícula prás III Xornadas de Ensino, que se desenvolverán nos locais da Universidade Laboral de Ourense ao longo dos días 29, 30 e 31 de agosto. A Asociación declarou que o restrinxido do tempo obedecía a causas puramente económicas. "Se se consiguen os cartos que quedaran das I Xornadas, de cara o que estamos a facer as correspondentes sestións, o número de días podería se ampliar".

Outravolta, as Xornadas

O desenrolo das Xornadas está previsto que xire en base ao eixo mañá-tarde-noite. De mañá, levarase a discusión e confrontamento de ponencias referidas a tres temas globais: a situación do ensino estatal e privado, e as perspectivas e aspectos concretos da situación no noso país; a situación laboral dos traballadores do ensino, cun apartado especial referido ao Estatuto da función pública; e un informe sobre da situación do ensino en galego: o proceso de galeguización do ensino, aspectos da normalización, etc. Pola tarde, realizaránse os seminarios, que

versarán sobre temas didácticos, pedagóxicos, esperencias, etc. E pola noite, actividades culturais e de espansión, teatro, cine, recitais...

As Xornadas do Ensino de Galicia son xa institución de sona e peso no mundo dos traballadores do ensino no noso país. Cando a primeira edición, que se celebrará no Colexio dos Milagros de Maceda, a policía penetrara no local e interrumpira a sua celebración, como cumio dun fato de irregularidades e problemas que os organizadores tiveran dende o primeiro día para levárlas adiante. O ano pasado,

leváronse adiante xa cun desenrollo normal, en Vigo. E nelas tomouse acordo que a Asociación Socio-Pedagóxica Galega, daquela en trámite de legalización, fora a convocante deste ano. Esta chamou a unha Asamblea Xeral Aberta de Ensinantes de Galicia, na que se acordou, entre outras cousas, a formación dunha Xunta Xestora; os membros desta Xunta escollíronse en Asambleas de Zona, a saber, tres membros por cada unha das zonas do Ferrol, A Coruña, Santiago, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo.

E o día 7 de xunio, a A.S.-P.G. facía pública a convocatoria das Xornadas.

A elaboración das ponencias, ou ao planeamento dos seminarios, pode acceder calquera, xa sexa individualmente ou en grupo. Tanto as primeiras como o esquema ou programa dos segundos deberanse mandar ao domicilio da Asociación Socio-Pedagóxica Galega, O Pino, bloque Sur décimo A. Ourense. As matrículas poden formalizarse en Librería COUCEIRO, na rua da República de El Salvador-9 de Santiago, Librería LUME, na rua de Fernando Macías-3 da CORUÑA, ou na Librería HELIOS, na Rua Real-63 do FERROL. O importe total da matrícula é de 600 pesetas. A pensión completa (tres días de habitación, comidas e matrícula) e de 2.500 pesetas. E o precio de cada comida solta, de 250 pesetas.

As asambleas de enxinantes traballan decote sobre a nosa realidade educacional.

crónica política

Un ano máis, celebrouse en Santiago de Compostela o "Día da Patria Galega". Non houbo nesta ocasión a maniobra avalada dende o poder da convocatoria da plaza do Obradoiro pra, todo o españolismo e pseudogaleguismo xuntos, tratar de contrarestar o avance do nacionalismo popular. E non a houbo porque o españolismo non se podía arriscar a repetir o ridículo do ano pasado. Desta volta as maniobras antigalegas dirixíronse por outros vieiros. O españolismo más consecuente foise coa sua denominación do "Día Nacional de Galicia" á periferia do país co ánimo de restarlle concurrencia a movilización de Compostela, actitude meramente testimonial protagonizada polo PSOE e polo PC. O reclamo da unidade tan a miúdo utilizada por estes partidos vese que é unha mera coartada pra encubrir as suas posicións políticas favorables ao imperialismo.

¿QUE UNIDADE?

Os adversarios do nacionalismo trataron tamén este ano de propiciar indirectamente unha convocatoria pseudogaleguista que podería paliar o triunfo da movilización popular. A este obxectivo resposta a concentración de "Unidade Galega" que xuntamente co PT, non xuntou a máis de duas mil persoas na plaza da Universidade en Santiago, anque os medios informativos elevaron esta cifra cunha xenerosidade que non sería censurable se non a escatimaran ao mesmo tempo pra outras mobilizaciones. Por outra parte, ademais da incoherencia que supón o feito de que algúns partidos integrantes desta coalición se pronuncien somente o 25 de xulio pola autodeterminación mentres apoian ao longo do ano alternativas autonomistas, e de constatar a falla de unidade que do nome se poidera deducir. O Partido Galeguista, unha das organizacións integrantes, fixo a sua convocatoria baixo consignas diferentes.

Non paga a pena falar das conmemoracións meramente testimoniais do sucursálismo grupúscular, anque seña pra salientar nas mesmas a incoherencia estensible tamén á convocatoria anterior, de que foran este ano baixo o nome de "Día da Patria Galega", mentres no anterior estiveron no Obradoiro co "Día Nacional de Galicia".

DE NOVO A MAIS COHERENTE E ORGANIZADA

O nacionalismo manifestouse, baixo a convocatoria do Bloque, dende a Alameda a Plaza da Quintana, en defensa da soberanía de Galicia e das Bases Constitucionais. As cifras de participación foron superiores as do ano pasado nun vintecinco por cen. A valoración feita polos medios informativos varía según a maior ou menor animosidade contra desta coalición nacionalista. Mentres a TVE reducía o número de participantes a doce mil, algunha emisora galega cifrouna en trinta e cinco mil. O que se debe salientar é o empeño que puxo a maioría deles en rebaixar a importancia da mesma, constante habitual nunha prensa que actua ao servicio doutros intereses - que nada teñen que ver cos galegos. De todos os xeitos, este ano como os anteriores, a manifestación do Bloque superou en participantes, en coerencia e en organización aos restantes actos celebrados nesta data.

OS ATRANCOS

As maniobras utilizadas polo poder pra atrancar a movilización nacionalista van desde impedimentos postos polo Axuntamento de Santiago a decisión tomada polo Gobernador Civil da Cruña, proibíndolle entrar na plaza do Obradoiro. O axuntamento santiagués, que tanto celo demostrou en deixar limpo de circulación o centro da cidade o pasado día do medio ambiente, distinguiuse o pasado 25 de xulio polo desorde circulatorio nas rúas por onde tiña que pasar a manifestación do Bloque, comportamento que resulta moi sospitoso de máis. A todo esto habería que engadirlle outro tipo de maniobras xa denunciadas en números anteriores deste semanario, e que agora non imos repetir.

Pese a todas as dificultades, a conmemoración do Día da Patria Galega do presente ano representou un avance importante do nacionalismo popular e da alternativa política representada polas Bases Constitucionais. Cabe también sobrancear a expectación e a acollida espertada entre o público compostelano, que durante todo o recorrido presenciu e aplaudiu a manifestación.

Os oleiros de Buño nunca tiveron problemas en topar materia prima para realizar o seu trabalho. Centos de anos milleiros, segundo traballo de José Manuel Vázquez Varela dirixido por C. Alonso del Real recollendo arxillas, e os problemas aparecen agora. Hai arredor de cincuenta anos que os oleiros de Buño teñen concedida a estracción "por medios manuais" da arxila que precisen, do couto dos Barreiros, concesión feta polo axuntamento e que debe obrar en Malpica xunto con outros documentos acreditativos da cualidade dos oleiros como únicos donos do mineral. Hoxe hai montada unha telleira que asegún din os veciños de Buño está asentada polo menos na sua mitade en terrenos dos oleiros e mesmo "eu recordo que se collía terra do lado de alá da fábrica" especifican. En principio, a telleira non molestaba, pois parecía haber terra pra todos. Pro a situación vén collendo unha cara ben distinta desde o Sr. Joaquín Rodríguez Otero, dono da tolleira "El Progreso", solicitou en Minas (e quitado alegacións venlle concedido) a concesión directa duns tres millóns de metros cadrados (6.200 ferrados) para esplotar o sochán.

TROCAR OS PAPELES

Pasaría, pois, de ser os oleiros quen lle permiten a el coller terra, da que son donos, a ser a telleira quen lle permitiría aos oleiros recollella serlle concedida a sua esplotación en exclusiva de todo o couto dos Barreiros. Ademais como a telleira utiliza maquinaria, colle e consume moita arxila e vén esgotando moitas vetas e facendo unha gran desfita ao amorear os penedos que vai refugando nunha zona que os oleiros sempre colleron unha das millores arxillas. "Antes —decianos un oleiro— colliamos a arxila con nada más ca erguer a códia da terra, e o hoxe pra topar certas castas xa temos que cavar fondo". O Sr. Rodríguez Otero venles facendo unha política de favores aos oleiros, levándolos se facía falta terra deixa a casa. Como non tivo ningún atranco pra facer o que quixo, ao mesmo estar unido por lazos familiares e persoas da anterior corporación municipal, chegouse ao caso de que algún oleiro lle vai pedir permiso pra sacar terra coma se fora o dono dela...

Se non se presenta un recurso, cambearán os papeles en canto a quien é o propietario das terras "e anque seguramente nos deixarían seguir traballando, creáranse uns lazos de dependencia que non teñen ningunha razón de ser". O gremio de oleiros, a Asociación de Veciños e particularmente algún veciño,

PABLO VIZ

Moldar o barro un labor aprendido en miles de anos.

Buño perante a "primeira mostra de alfareria"

están preparando alegacións a esta concesión, por ser eles xa quen o están esplotando e quen teñen a concesión.

"ARRAIZADA, CONECTADA COA VIDA"

"En Bergantiños hai un orgullo, —decianos un concello de Malpica— de ser unha das poucas zonas onde pervive unha oleira artesanal (non unha cerámica inventada), arraizada dentro dunha cultura, conectada coa vida". Os oleiros faláronnos de todo o proceso de elaboración, das castes de arxila (Fieitao, Zorra, Do Novo, Virtude, Sarasa, Queitano, Santaño, e moitas mais) e da sua calidade excepcional, pola sua limpeza e ausencia de caliza, que os faría fraxiles ao cocer. Esplicámos como xa non quedan máis ca dous fornos grandes de fora, dos que se utilizan en común, "agora vanse facendo particulares nas propias casas, e son moito más pequenos". Nos de fora pódense cocer catro ou cinco mil pezas a un tempo. Fai falla unha arte pra cocción e pra esto xa están as funcións ben distribuidas. O enforrador que dirixe, a "muller dos fumes" durante unhas tres horas vai facendo un lume lento que "vai sostendo o barro" pra

que non caia co peso, que a morea de pezas pode chegar a ter tres metro de alta. Agora, nos fornos novos en vez de apoiar peza sobre de peza utilizase un sistema de pontes que fan que a morea estén coma en estantes. Deste xeito, os riscos de que o barro non se sosteña co lume non é tan grande. As coccións fanse cunha frecuencia discrecional asegún cada oleiro pro más ou menos vai polo mes e medio cada unha, e anque hoxe empeza a usar madeira pra facer o lume, o material que o dá millor é o toxo. E engadindo toxo é como se pasa das "horas de fumes" o "lume de home", unhas rtras horas de lume forte que coce as pezas. Así sairán despoxos eses xenetes, realetas, cuncas, "escudillas", botixos, xarros, etc., das que algunas xa caseque non as fai ninguén pola sua dificultade.

Hoxe, debido ás novas canles de comercialización, perdense feitos típicos como era "a capa", que consistía en botar toxos no forno cando o barro xa estaba cocido, e facer unha boa fumareda pra que a viran dende a montaña. Ao decatarse do fume, seique se falaba "coceron en Buño" e collian os burros e baixaban buscar o barro.

A PRIMEIRA MOSTRA

No ano 69 organizouse o

PABLO VIZ

Aspecto dun forno común. As pezas estropeadas serviran de base a próxima fornada.

Gremio de Oleiros que como nos decía o actual secretario, José María Caamaño González, "fundouse pra que houbera unha maior colaboración e se poidera facer unha millor comercialización", hoxe teñurase potencialmente un pouco, pois últimamente andaba inda ben decaído.

Precisamente pra potenciar a olería do Buño, o Gremio prepara a "Primeira Mostra de Alfareria" durante os días 10, 11 e 12 de agosto, onde se poderán observar diversas pezas con xa

moitos anos que algún particular cede prá Mostra. Ademais de poder observar toda a produción normal da zona. Ao mesmo tempo, e co tema do barro de Buño, haberá un concurso de dibuxo infantil e mostra fotográfica. A Mostra (ver AXENDA) ten outros alicientes, como unha sardíñada, teatro o festival de canción popular. Tres días de esaltación do labor dunha xente que non quer deixar que remate unha historia que ten milleiros de anos.

**PRA MOBLAXE
CONSULTE-NOS!**

ALMACENS FERNANDEZ

REZA, 15 – OURENSE

CALIDADE AO MERCAR, COMODIDADE AO PAGAR

X.
Keito

PONTEVEDRA.
SOPORTAIS DA FERRERIA, 4

**TALLERES
NOS**

MECANICA DO AUTOMOVIL
MOLINO, 47 / VERDUN
BARCELONA

Profesor na Universidade de Lisboa nas ramas de Teoría Económica, Economía portuguesa e Política Económica, aínda no tempo de Marcelo Caetano participou activamente na oposición a aquel réxime nas eleccións do 1969 no seo da CDE, desenvolvendo, asemade, o seu traballo político no movemento contra as guerras coloniais, significándose nun peche efectuado no 1972 na Capela do Rato, en Lisboa, que lle valeu 19 días na cadea e quedar dimitido das suas actividades profesionais na Universidade, actividade que somente voltaria exercer despois do 25 de abril do 1974. Francisco Pereira de Moura foi ministro sen carteira no 1 e 4 Gobernos provisoriais e de Asuntos Sociais no 5 Goberno —que foi primeiro ministro Vasco Conçalves— e fala sempre, porque a historia así o demostra, que é cada pobo quen tén que facer as transformacións que lle compren e dacrodo cos seu intereses.

PEREIRA DE MOURA

"Agora é que a revolución está a comezar"

Portugal presenta un dos casos más esclarecedores da utilización da prensa por parte do imperialismo ¿non si?

Aínda onte escoutei unha entrevista co Lurdes Pintasilgo, a nova primeira ministra, na que lle preguntaron sobre o papel dos "mass media" neste período que se abre hasta as eleccións, e coido que deu unha resposta moi exacta: terán un papel máis importante que o de propio Goberno. E verdade. Por exemplo, o dominio da TV e o feito de que este medio de comunicación presente a miúdo as cuestións de certa relevancia en términos de confronto entre líderes políticos fixóns habituar a que os políticos non se entenden, que os partidos son unha causa imposible, que non merece a pena organizarse... No caso da prensa, non somente foi utilizada a privada senón a estatalizada, porque en certa fase o imperialismo utilizou ao PS —no chamado vran quente— e despois aos gobernos socialistas; ao seu través, pois, colocou personas de confianza na TV, nos xornais, etc. Esta situación agravouse co goberno Mota Pinto, o último, anque tamén serviu pra comprendérmos que ou se loitaba e un se organizaba, ou nada iba ser "ofrecido".

Falou da primeira ministra ¿que opinión lle merece?

Penso que ela, personalmente, é moi seria, intelixente, aberta. Non está ligada ao imperialismo nin a grupos de intereses económicos; ideolóxicamente é dos chamados "terceiromundistas", corrente moi en alza en organismos internacionais —OIT, UNESCO, etc— e que se corresponde cun certo proceso de conciliación entre a visión crítica do que se leva feito nos países socialistas, dos problemas cada vez máis grandes do Terceiro Mundo e tamén cunha actitude de apertura de certas camadas e grupos políticos dos países imperialistas. Enténdese, así, que é imposible continuar coa economía internacional de "bloque", que non leva ao desenvolvemento do Terceiro Mundo e mesmo que agrava cada vez máis a situación nos países capitalistas; que é necesario modificar asemade o sistema de relacións interpaíses. Aquí é onde ela se sitúa, e que ten aspectos francamente positivos. A Pintasilgo non é de ideoloxía retrógrada, nem de recuperación imperialista, nada deso, pero ten unha dificultade: non tén esperencia de acción política mui concreta ou de militancia en partidos ou en organizacións de tralladores; é máis de gabinete, está afeita a traballar con grupos de élite —grupos de estudiantes, de intelectuais, de mulleres— e

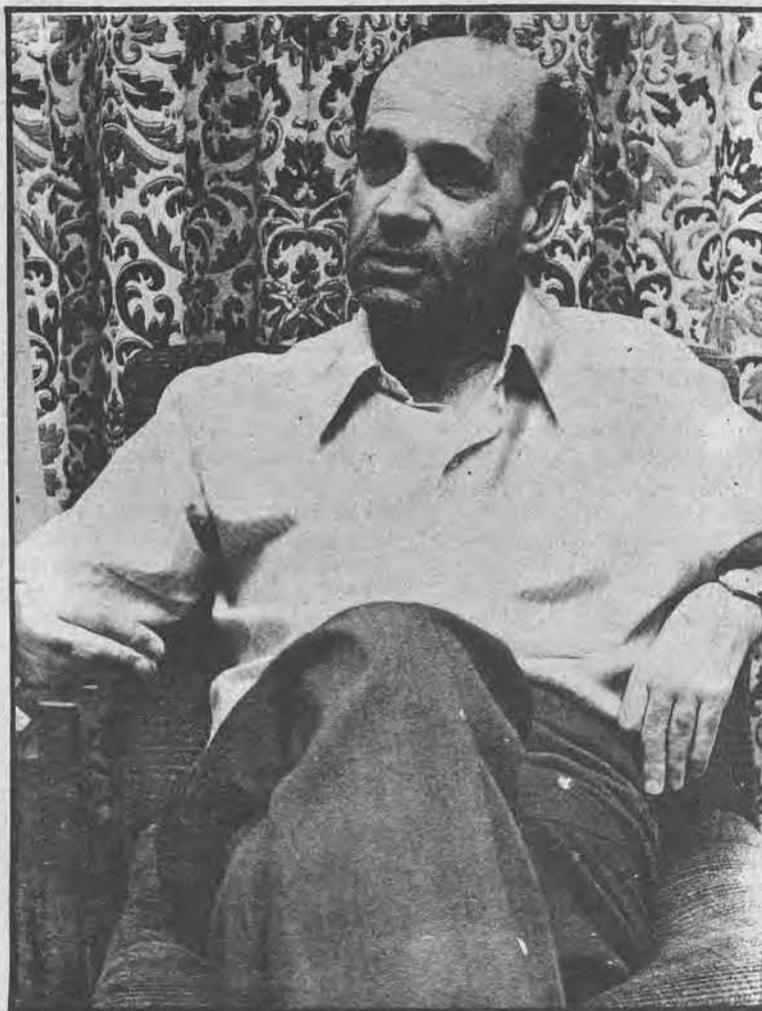
dende que está na UNESCO, tamén está afastada da política portuguesa, e así, queira ou non queira, acabará por ser influenciada pola personas que lle presenten e das que lle sigan: este é bon, este serve. Por aí entrarán determinados intereses xa que ela está fora deste xogo que aquí se foi construíndo.

¿Qué contrastaría do Portugal dos primeiros gobernos provisoriais ao Portugal de hoxe?

Hoxe o movemento popular e sindical estase desenvolvendo e aprendido a loitar. A fase seguinte ao 25 de abril foi moi fácil xa que as forzas capitalistas perderan apoios básicos na intervención política e mesmo perderan a esperanza. Pero o avanca da esquerda non tiña base social nin organización. Hoxe, ao ver sacrificados os intereses populares, volvese á organización, e este sí que é un punto importante pra o noso futuro. Simultaneamente, hai muita xente que coidaba que a Revolución era fácil e teñía a impresión de que agora comprenden millor que un proceso de transformación social é difícil e dooro. Porque o 25 de abril foi un golpe militar pero case que sen programa político de esquerda, consistía somente en derrubar ao fascismo, acabar coas guerras coloniais (non coa situación colonial) e preparar a instauración dunha democracia parlamentaria. Pero despois do golpe militar desencadeouse un levantamento popular, sobre todo na zona de Lisboa, no Sul, en certas zonas do norte; unha dialéctica de colisión entre o programa de acordo dos militares e as forzas populares, sobre todo as que tiñan certa organización. A partir do golpe do 11 de marzo de 75 xa había condicións pra que as forzas de esquerda tiveran o dominio político e mesmo militar, durante poucos meses, sí, pero que permitiu unha acción popular importantísima: A ocupación de terras e o inicio da Reforma Agraria, que o goberno fixo despois, a lei é de xullo/agosto; as nacionalizacións das más importantes empresas e o desmantelamento dos grupos económicos, acción básicamente gubernamental, pola contra, inda que despois os traballadores intervirían cos ensaios de control obreiro estimulados polo goberno, as ocupacións de casas; as transformacións nas escolas, nos servicios públicos, onde as direccións pasaron a ser eleitas en vez de seren nomeadas, despois houbo que facer os decretos para regular esto, etc. etc.

E a partir da primavera do 75 a intervención imperialista estivo á orden do día.

E chegouse así a situación de

XURXO FERNANDEZ

hoxe no que as forzas de esquerda están divididas, tanto no planteo ideolóxico, como por contar cunha base social moi diferente: no PC predomina a clase obrera, industrial e agraria, inda que teña outros moitos sectores no seu seo, e no PS dominan as clases medias, inda que tamén conte cos seus sectores de operarios, e todo isto tradúcese na dificultade dun programa común e dunha alianza con vistas ao Goberno. Por outra parte, o poder está nas mans dos militares, e tampouco pra eles, divididos dende o 75, é facil artellar un programa común. Referente á intervención imperialista, xa no 28 de setembro do 74 perto das costas portuguesas apareceron as escadras da OTAN pra "maniobras", feito que se repetía cando había calquera crisis. No 75, con Ford de Presidente en USA e Carter como candidato ainda, ambos dous cadraron en que era necesario dar apoio as forzas contrarrevolucionarias; Guisard fixo o mesmo; Smith declarou publicamente axuda monetaria, diplomática e política ás forzas conservadoras; a utilización do PS frente ao PC foi crara, e chegamos, inclusivé, a ver, despois do 25 de novembro ao embaixador americano Carlucci, hoxe segundo xefe da CIA, no campo militar de Santa Margarita ofrecendo tanques USA e fotografiándose dentro dun deles.

¿Qué era o que más lle interesaba entón ao imperialismo?

Angola. Porque Mozambique xa o consideraban perdido en relación a Portugal, Guiné tiña menos importancia económica inda que polo valor estratégico de Cabo Verde houbo varias tentativas pra que quedase na órbita da OTAN, que se remontan a unha reunión de Spinola con Nixon no 74; pero a cuestión era Angola, dende o punto de vista das forzas monopolistas e dende o punto de vista imperialista e hasta o último momento pensouse que Portugal servise pra asegurar en Angola un proceso de transición ao neocolonialismo.

Tense dito que a URSS xogou nese intre todas as cartas en Angola

Dende o punto de vista diplomático, quizavez, e dende o punto de vista militar a axuda da Unión Soviética en armamento e de Cuba en soldados foi importante e os dirixentes angolanos son os primeiros en reconocelo; doutro xeito, coa intervención de África do Sul, por unha banda, e coa presencia de forzas imperialistas a traveso da UNITA e da FNLA de Holden Roberto, pola outra, MPLA non podería avanzar. Eu fun a Angola ao rematar a independencia. Estabamos convidados en nome do MDP e doutros grupos políticos pra

assistir á festa. Partimos a vespera en avión. Estivemos no ar a 20 minutos de Luanda e o avión voltou porque se recibiu un mensaxe gubernamental decindo que había guerra civil na capital. Foi unha maniobra que nunca chegou a ficar mui crara. Ao día seguinte esiximos voltar noutro avión, non había guerra civil ningunha, e ao chegarmos xa tiña rematado a ceremonia de independencia. Estiven ali dous días e de feito, forzas que viñan do Zaire estiveran a 10 kilómetros do centro de Luanda e a columna que viña de África do Sur chegou deixa Benguela e Lobito, e se non fose polo armamento soviético...

Vostede estivo, tamén, uns meses en Mozambique, na Universidade, un país que o imperialismo perdeu cedo.

Si, compre ter en conta que en Mozambique deuse, dende moi axiña, a unidade das forzas revolucionarias e formouse a FRELIMO, pola contra que en Angola, que se chegou ao momento da independencia con tres movementos. En segundo lugar, o tipo de ocupación portuguesa era moi diferente respecto de Angola onde dominaba o pequeno colono, que se fora pra alí probe e que se non trunfara tiña alomenos o seu pequeno negocio, as suas terras, e eran centos de miles. Pola contra, en Mozambique os portugueses estaban esencialmente nos postos da alta administración do sector público, das empresas, do exército, e a resistencia ao avance do movemento revolucionario foi muito menor, mesmo a propia disposición do territorio, unha franxa ao longo da costa, permitiu más facilmente a victoria. Asimesmo, dende moi cedo tiveron apoio do campo socialista, da URSS e da China, e na miña opinión houbo gran capacidade na dirección política e na loita. Cando chegou o 25 de abril lembrome de ouvirlle ao Ministro de Defensa do primeiro goberno provisorio que o 90 por cen da poboación estaba do lado da FRELIMO

Despois da independencia ¿Por que se caracterizou aquel proceso?

A economía, en mans de intereses estranxeiros, quedou sen técnicos e dirixentes que fuxiron, sen circuitos económicos e foi boicoteada a exportación ou mesmo o fornecimento de materiais e equipamento. Por outra banda, ao ser un país que dende o primeiro momento aplicou sancions a Rhodesia —feito polo que as Nacións Unidas lle prestan apoio financeiro—, as suas dificultades económicas agravábanse incluso (PASA A PÁX SIGUENTE)

NACIONAL

(VEN DA PAX. ANTERIOR)

por ter que aplicar muitos recursos á defensa militar. Tamén tentou sempre, por outro lado, certo equilibrio entre o apoio da China e o da URSS e demás países socialistas, inda que a propósito da cuestión de Vietnam e de Kampuchea, con prudencia eso sí, apoiou ao Vietnam, e China deixou, polo menos temporalmente de prestarlle axuda. De calquier xeito a Frelimo non acepta, tampouco, ficar desmedidamente dependente da Unión Soviética. Hai outro punto interesante: entre setembro e decembro do 77 fixéronse eleccións prás asambleas locais, de distrito, provinciais, de cidade, e finalmente prá Asamblea Nacional—Popular, saíndo 28.000 diputados, cosa que nén a mesma Cuba conseguiu aos 2 anos de independencia. E este proceso, ao nivel da conciencia popular, foi máis importante que a propia independencia, porque un pobo que estivera afastado da participación político sentiu que estaba a conquistar algo e falaba, queixabase do goberno, en casos concretos acusaba a administradores de distrito, a dirixentes locais da Frelimo... conseguíndose todo esto nos tres meses que durou a campaña.

Cando se fala de imperialismo a xente pensa en USA pero ¿qué pasa na Europa? ¿qué hai da chamada crisis occidental?

Unha crisis de civilización, como se ten dito muitas veces. Os valores básicos están a ser sustituidos con rapidez, as posicións de dominio a escala mundial sofren unha transformación profunda, os países vanse libertando —agora Nicaragua, antes o Iran— e as propias relacións dentro do campo imperialista, tanto a nivel das potencias dominantes como en relación aos países da periferia, están en tensión, non son fáciles —aparte estarían as tensións entre os propios grupos económicos— e maniféstanse en forma do diálogo Norde/Sul, as conferencias internacionais que fracasan, a tensión crecente entre os países non alineados (grupo dos 77) cos imperialistas, ainda agora en Rona na conferencia sobre cuestións agrarias, anteriormente na conferencia sobre comercio internacional nas Filipinas... todo iso significa que o problema non poderá ser esoltado á vontade, como en ocasións anteriores, dentro do campo imperialista, que traduce unha crisis de sistema, de "civilización". Un aspecto é o do desemprego, ao que os gobernos dos países capitalistas industrializados non se atreven a prometer solución. ¿qué hai por trás? penso que unha desadaptación estructuralmente moi fonda entre o desenvolvemento das forzas productivas e as institucións, as leis, os hábitos. A suba do petróleo, que é o que aparece diante das grandes camadas da poboación como a "causa" é somente unha apariencia! abonda comparar os precios que reciben os países árabes polo petróleo co precio á que é vendido polas 7 u 8 compañías internacionais que ven aumentar a cotización en bolsa das suas accións o doble e o triple!

MARGARITA LEDO ANDION

Os gravísimos problemas que sofre a música galega, problemas craramente imbricados na situación política de dependencia que padecemos, non poderán ser solucionados se non temos en conta a situación dos Conservatorios e buscamos o xeito de reparala. Dirásemo que máis urgente que o ensino profesional é o ensino da música aos rapaces e a difusión mediante concertos, pero é que pra que esista ensino aos nenos e concertos tén de haber profesionais que ensinen e interpreten, e a sua preparación pasa polos Conservatorios. Coido pois que a primeira pedra a poñer cara ao futuro dunha vida musical que mereza ter nome tén de ser a potenciación da formación de profesionais que non sejan meros executantes senón intérpretes e músicos capacitados pra ensinar e pra crear.

Pra poderlle dar soluciones a un problema, compre conocer primeiramente ese problema. Non é dadeo conseguir información sobre a situación actual dos Conservatorios galegos. Pesie aos meus intentos, case non de arrecadado información de primeira man sobre esta situación, e esto atopa a sua xustificación na raiz do problema xa que as direccións desconfían a miúdo se que vai preguntar non quererá lles dar ainda más paus dos que lles dan decotío. Doutra banda, existen irregularidades de tipo administrativo que están factualmente establecidas, aínda que están sendo superadas cos esforzos das novas direccións alí donde existen. Un caso peculiar é o de Pontevedra, onde o Conservatorio se esforza por pasar inadvertido, onde se convocan oposiciones hiper-restringidas, onde por non ter teléfono nunha crara oficina administrativa é praticamente imposible saber exactamente qué pasa. Por esta razón, o meu informe vaise referir esclusivamente aos outros cinco Conservatorios galegos, onde esta situación, desde logo, non existe e se esforzan por achegarse a unha normalización como centro educacional. Xa que a información que teño é distinta pra cada centro, vou sinalar esquematicamente a sua situación administrativa e física o o número de matrículas. Gradecería as direccións que me facilitaran —como xa o fixeron as de Coruña e Santiago— todos os datos posibles sobre a evolución do centro nos dez últimos anos pra posibilitar un estudio estadístico que axude a crarexar a problemática.

PRA FORMARSE COMPRE EMIGRAR

A) Somente os Conservatorios de Coruña e Vigo son Profesionais, os outros catro son Elementais. Esto quer decir que somente están capacitados para expedirem a diplomatura no instrumento do que se trate, agás no caso do solfeo e conxunto coral, dos que o ensino lle corresponde íntegramente ao grau elemental. Decatémonos que esto significa que pra facer a carreira musical compre emigrar. O número de galegos que teñen Título Superior de Música non chega a media ducia, e somente teñen o de Composición dous —Roxelio Groba e Xoan Trillo— ao que eu coñoco. (Escuso decir que o de Musicología o ten un soio galego, o P. López Calo). E falo de galegos residentes no seu país.

B) Dado que ningún Conservatorio galego é superior, non son Centros estatais. A sua depen-

XURXO FERNANDEZ

A NOSA TERRA 8

INFORME

Conservatorios, ¿de qué?

dencia é pois, variada; hai ainda pouco, deixaron de ser tutelados pola "Dirección General de Bellas Artes" do vello "Ministerio de Educación y Ciencia", pra pasar ao Ministerio de Cultura polo que perderon a Subvención que anualmente recibían. O Conservatorio de Coruña finánciase coas subvencións de entidades oficiais e privadas, amais do ingreso en concepto de matrículas. O de Lugo depende dun patronato presidido polo Gobernador Civil e do que forman parte a Diputación, a Caixa de Aforros de Galicia e varios Bancos, o de Ourense depende dun patronato presidido polo Gobernador Civil e financiado pola Diputación e Xuntamento. O de Santiago depende da "Real Sociedad Económica de Amigos del País" e financiase cunha pequena subvención do Axuntamento e máis as matrículas. O de Vigo, o que menos problemas económicos tén, é Municipal a todos os efectos e os profesores son funcionarios. Esta podería ser a solución optima para os outros centros galegos namementres non se dote como Superior a un deles.

C) Os medios materiais son craramente insuficientes. Ningún Conservatorio poséa edificio propio. Os instrumentos son escasos e malos. As aulas de estudio, escasas e sin condicións...

D) O número de alumnos, nos Conservatorios, mídese polo número de matrículas. É altamente probable que un alumno de segundo de solfeo esteña matriculado en primeiro dun instrumento, e por eso haxa duplicación na contabilidade. De calquier xeito, se consideramos o número de profesores veremos o tremendo problema de acumulación de persoas nas aulas. Doutra banda, esta "masificación", que repercute negativamente no ensi-

no, repercuta positivamente no mantemento do Conservatorio, pois gracias ás matrículas poden pagarle aos profesores. As cantidades aproximadas de alumnos no curso 1978/79 foron: A Coruña: 1.157 alumnos. Lugo: 400 alumnos. Ourense: 600 alumnos. Santiago: 600 alumnos. Vigo: 2.000 alumnos.

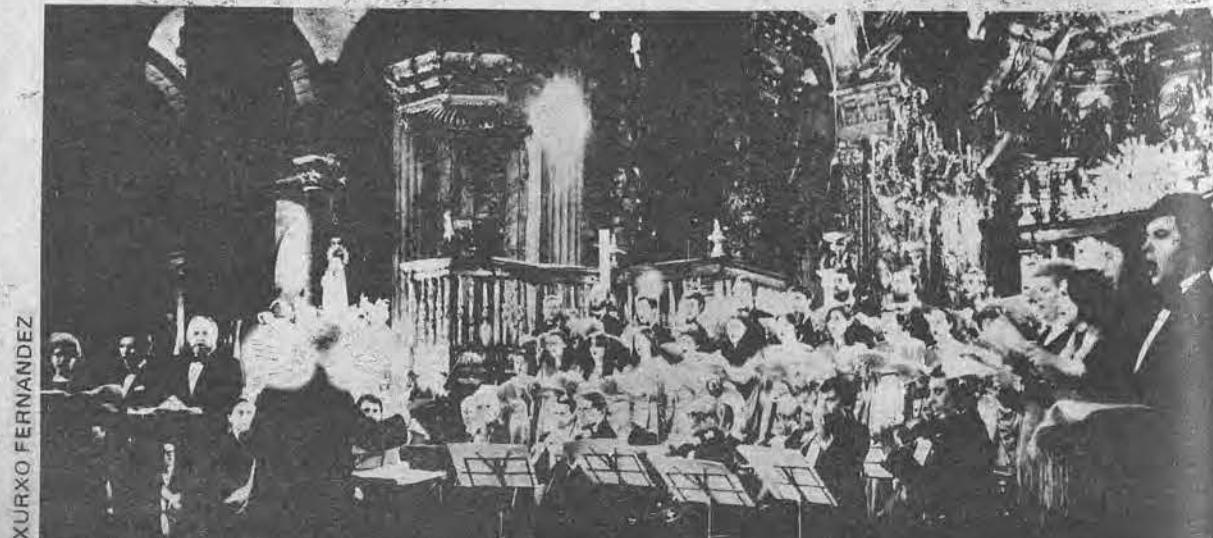
EN FUNCION DAS BANDAS

As materias impartidas son: Na Coruña, 14 instrumentais (Canto, Declamación, Conxunto Coral, Conxunto Instrumental, Música de Cámara, Guitarra, Cuarteto de Corda, Madeiras —Flauta, Oboe, Clarinete e Saxofón—, Metais —Trompa, Trompeta, Trombón de Varas e Tuba—, Piano e Percusión) e 9 teóricas (Armonía, Contrapunto e Fuga, Análisis de Formas Musicais, Composición, Estética musical, Historia da Música, Historia do arte e a cultura, Repentización e Transposición e solfeo). En Lugo, 2 instrumentais (Piano e violin) e 1 teórica (Solfeo). En Ourense, 7 instrumentais (Canto, Canto Coral, Madeiras, Metais, Piano, Violín e Guitarra) e 1 teórica (Solfeo). En Santiago, 3 instrumentais (Guitarra, Piano e Violín) e 1 teórica (Solfeo). En Vigo, 7 instrumentais (Conxunto Coral, Guitarra, Madeiras —Clarinet e Saxofón—, Metais —Trompeta e Trombón—, Piano, Violín e Gaita) e 6 teóricas (Solfeo, Repentización e Transposición, Armonía, Formas Musicais, Estética, Historia). Reparemos que o ensino dos instrumentos de viento está pensado en función das Bandas, xa que os instrumentos característicos da Orquesta clásica tipo Manheim —flauta, oboe, fagot, clarinete e trompeta— son deficitarias ou inexistentes no caso do fagot. Outro dos

graves problemas é que a falla de ensino de instrumentos de corda, esta ausencia abonda para impossibilitar a creación de orquestas estables. Finalmente, ao non impartir docencia teórica, o alumno non chega a comprender as características sintácticas do linguaxe musical; nos Conservatorios de Ourense e Santiago estase impartindo a Armonía dun xeito extra-oficial. Quixera incidir na desatenção ao instrumento vocal; namentras non esista unha docencia de canto e na técnica de dirección de coro, non poderemos contar con coros de mínima calidad. Actualmente dous únicos coros que poseen técnica vocal son "Ars Musicae" e o "Coro Universitario" e non dependen dos Conservatorios. Pra rematar, indicar que os Conservatorios de Coruña e Santiago poseen Orquestas de Cámara. A primeira tén unha formación media de tipo 2, 2, 2 —2, 0, 0, 0, —1, 0 —6, 4, 3, 3, 2, que pode ser ampliada con trompetas, trombóns, tubas, tres percusionistas, reforzo da corda aguda e piano. A segunda posee a seguinte formación: 1, 1, 0, 1, —1, 0, 0, 0 —0, 0 —3, 2, 2, 1, 1, obtén os reforzos na Orquesta coruñesa; o problema máis grave é a carencia de fagotista e, logo, a do timbaleiro. Este fenómeno de "pluriemprego" é común e chega a docencia de guitarra de Vigo e Ourense é a mesma persoa.

Como xa dixen ao principio, estos datos son unha mostra de parte do problema. Non vou dar soluciones, éstas están nas mans dos partidos políticos e estes, áinda non se enteraron de que o problema existe. E, peske a que diga o ilustre profesor García Calvo, non por descoñecer a existencia dun problema este desaparece.

XOAN M. CARREIRA

XURXO FERNANDEZ

UNHA POLITICA CONTRA OS INCENDIOS FORESTAIOS

ANTONIO EIRIÑA

Falar dunha policía forestal sen partir dunha política forestal, carece de sentido. Non se pode disponer de medidas de control dous incendios eficaces se previamente non se planifica a política forestal en Galicia. Isto é, se non se elabora unha política forestal galega. E ben evidente que tampouco se pode elaborar unha política forestal galega se non existe previamente un planeamento económico e social do sector agrario; se previamente non se formulan as liñas mestre dunha reforma agraria galega.

Aínda, coxunturalmente compre anotar unha mancha de remedios de toda casta, como é propio dos problemas complexos, como é o caso dos incendios, pra evitar que os montes galegos ardan. Isto é moi más importante se pensamos que o monte galego é fundamentalmente un monte típico definido como monte de veciños, isto é, privativo dos veciños dun lugar ou parroquia, calquera se considere o seu orixe —foral, de dereito romano— ou de comunidade que tiñan o monte de forma común e indivisible —comunidade xermánica—.

Estes remedios para combater os incendios forestais na nota Terra van dende remedios de tipo xurídico, relativos á propiedade e tenencia dos montes, a soluciones de tipo técnico. Pra facer unha axeitada regulación destas actividades encamiñadas a escudir as queimas incotroladas dos nosos montes, compre ter en conta antes de nada a propia esperencia multisecular dos nosos labregos, que os seus cimentos empíricos reiterados constituyen unha verdadeira cultura que nunca teñen en conta os técnicos e espertos, agás en contadas ocasións. Por veces resulta, así, que as soluciones mesmos técnicas que se están a procurar xa as tiñan os veciños e veñen dadas por esa esperencia de cultivo que vén dende os devanceiros do monte. O mesmo se pode decir en canto á explotación racional do monte e a forma xurídica de poseelo e transmitilo duns veciños a outros por razón de residencia no lugar con casa aberta.

Compre suliñar que as autoridades pouco se teñen preocupado do problema, que mesmo algunas estadísticas de incendios son falsas se contabilizan os brotes ou incendios reproducidos como novos incendios, etc., e que por tras dos incendios existe unha política que vai en proveito de determinados monopolios de madeira —Celulosas, etc.— ou procurando un apoio de organismos totalmente ineficaces e contraproducentes mesmo como o ICONA. Pénsese que o gasto por km. de percorrido dun deses avións apagálumes que resultan tan ineficaces anda ao parecer polas 50.000. ¡Total nada! . Ou mesmo que limpar 1 m² de monte anda alá polas 3 pts.

Pénsese tamén que os montes que limpaban e coidaban os veciños, que non somente os rozaban e aproveitaban pra estivadas e tirar toxo, etc, senón que metían nel ao seu gando, lanar ou vacuno, co seu vaqueiro ou ovelleiro de pago, están abandonados a produción forestal desaxeitada e irracional.

Sen entrar na polémica de se os eucaliptais son perjudiciais ou non como mantén o Departamento de Edafoloxía da Universidade Galega en contra do Centro Forestal do Louizán de Investigacións Forestais do INIA, é o certo que a reforestación de Galicia fixoa o

Patrimonio Forestal do Estado español contra os intereses de Galicia e dun xeito salvaxe. Que os veciños foron espoliados dos seus montes e abocados á emigración e que en entre ningún se fixo un estudio dende a perspectiva dunha reforma agraria galega de aproveitamento dos nosos montes en proveito dos veciños e como alicerce esencial pra lle dar pulo a unha nova agricultura galega que abranguese o gado, a madeira e mesmo a horticultura an zonas axeitadas da Galicia-Sul.

OS ASPECTOS XURÍDICOS DOS NOSOS MONTES

A Lei de Montes o seu Regulamento anularon a regulación dos montes de veciños ou en man comúnn contemplada na Compilación do Dereito civil de Galicia, de forma que frente ao dereito civil galego se impuso por razones de Estado, de Estado español claro, unha normativa administrativa, en perjuicio do Pobo Galego, que se viu privado da tenencia e disfrute dos seus montes, que pasaron a seren consorciados polos Axuntamentos e o Patrimonio Forestal hoxe ICONA, repartindose os beneficios, así como coas Deputacións. Ou seja que os verdadeiros donos dos montes ficaron sen eles e cando se opuxeron ao espolio nos mellores tempos do franquismo foron tiroteados pola Garda Civil, aínda que os labregos defendían os deles.

Chegaron a plantar arbolado mesmo nas suas propias facendas e a asombrar as casas. Desapareceu o gando lanar, cabalar e vacuno que se mantiña en colectividade.

Máis tarde os xuristas chamados I Congreso de Dereito Galego no ano 1972 pediron que os montes fosen regulados outravolta decontado na Compilación do Dereito Civil de Galicia, como é o xusto e pertinente, por ser unha figura típica do dereito civil galego e consuetudinario, e que entrase en vigor axiña tal normativa civil do monte, volvéndollos aos veciños. O Goberno da época non fixo nen caso e o mesmo a chamada Comisión Xeral de Codificación.

Na actualidade, hai propostas de solución do problema dos montes de veciños por parte da Sección Galega do Instituto Foral Español, que reitera a petición do Congreso de Dereito Galego citado, sen dúbida a mellor solución pois prevé a creación de Comunidades de veciños, a elaboración dunha Ordenanza e sempre coa garantía da intervención xudicial —Xuez e Fiscal— e de manter a natureza xurídica do monte.

Existe tamén un proyecto moi deficiente dende o punto de vista xurídico da chamada Coordinadora de Montes de Veciños de Galicia que non é axeitada solución ao problema, pois deixa sen protección a natureza e función do monte de veciños na nosa Terra.

Finalmente, existe un proyecto de regulación feito polo partido gubernamental que tenta perpetuar a actual situación dos montes non devolvéndollos aos veciños, e sometendo a criterios administrativistas o monte galego, ignorando apostar a sua natureza xurídica e a entrega aos

seus donos, como consecuencia. Chega a destruir de todo a figura e tipo xurídica do monte de veciños galegos.

A dependencia política imposta polo Estado español a Galicia, singulante tamén unha Xunta imposta que nada fará polos nosos más importantes problemas nacionais.

ASPECTOS PARA UNHA POLÍTICA INMEDIATA EN MONTES

Compriría, pois: A) Rexitar o proxecto de UCD dos montes nada más que seo presente.

B) Que rematase de oficio e decontado a clasificación dos montes de veciños e que se entreguen aos veciños organizados en comunidades ao afecto, baixo o control institucional e coa intervención dos Maxistrados e Xueces dos Tribunais e Audiencias de Galicia.

C) A propiedade dos montes e destino do neles plantado trámítase ante os Tribunais ordinarios sen admitirse ningún procedemento administrativo.

D) Igualmente, deberá constituirse xeito inmediato un Servicio Forestal Galego, abolindo o actual ICONA. Este Servicio Forestal Galego estaría encamiñado á promoción e investigación da silvicultura e coordinado cos demais organismos encargados de levar a Agricultura na nosa Terra.

Igualmente, habería que anular decontado a actual lei de incendios (sic), facéndose unha nova lei de queimas controladas a fin de que, como xa facín sempre os veciños, as queimas de toxo, silveiras, etc. ou seña canto material combustible poida haber nos montes se queime no seu momento, antes do vrán, pra que cando chegue esta estación non haxa materia que poida arder e prender lume no monte.

Esta actuación lexislativa debe ir parella, por suposto, coa entrega dos montes aos veciños e con estudos sobre a sua explotación e destino, sendo imprescindible volver introducir pastos e gando, que tamén contribúe ao pacer o crecemento do material combustible; e ademais, permite unha agricultura moderna.

Finalmente, tamén compriría que os veciños puiden ter asesoramiento gratuito sobre a explotación do monte e maís a sua ordenación forestal e agropecuaria, en base a unha reforestación axeitada e racional conforme esixe a ecoloxía específica do medio, contrastados datos edafoloxicos, climatoloxicos, especies alternativas, etc., con concesión de créditos prá posta en marcha da producción dos montes cara unha economía integrada.

Os Axuntamentos e Diputacións se reconozan as parroquias debentes ceder os montes aos veciños decontado apoiando as suas reivindicacións. Se non se adoptan axiña estas medidas de urgencia dentro dunha política agraria futura que se queira facer, é evidente que os montes seguirán a arder á contra dos intereses do Pobo Galego que nada recibe e resulta perjudicado e por intereses criminais dos que están ensarillados con fortes grupos de presión que monopolizan o mercado da madeira na nosa nación.

historias de esmagados

X. MARIN

A PATRIA, UNHA CUESTION POPULAR

REPORTAXE

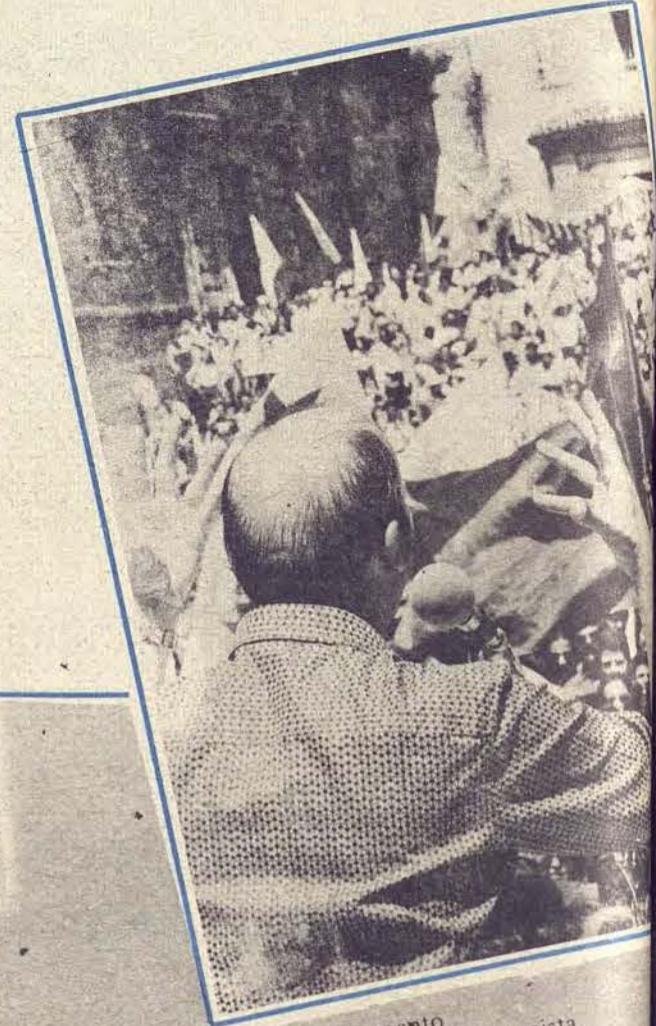
GRAFICO:

PABLO VIZ/XURXO FERNANDEZ

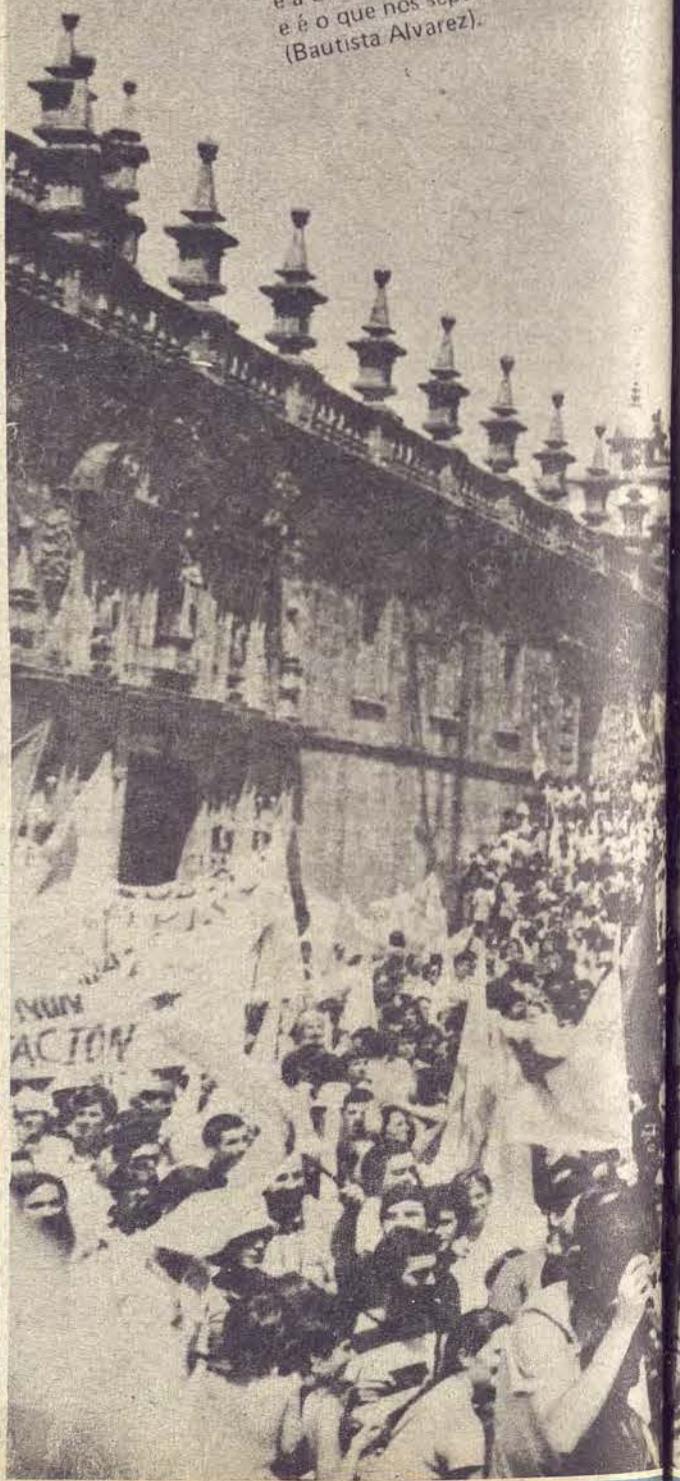
Despois do xantar, unha sesta e empezou a tradicional festa patriótica.
Non faltou algún cativo que se perdeu
ou o outro que lle da un mareo coa calor,
pero todo tivo arranxo.

Nicaragua,
o último pobo que, polo de agora,
se ceibou do imperialismo,
falou da solidaridade e do
internacionalismo.

"O enfrentamento
entre a alternativa
e a das Bases é o que nos une
e é o que nos separa"
(Bautista Alvarez).

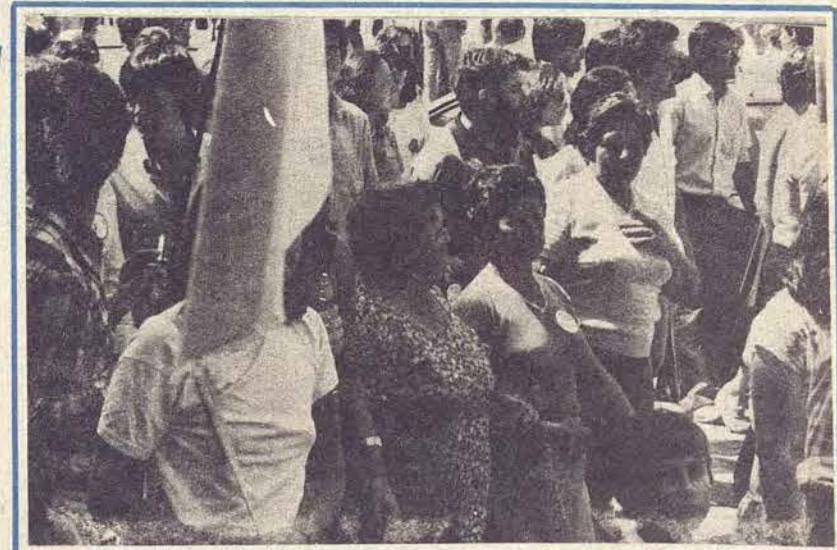

A grande maioria está aquí porque sabe como adios, como

O camiño de Santiago marca hoxe
libertade pra os homes
e soberanía pra os pobos".
(Telesforo Monzón).

A unidade e participación entusiastas
definen cada vez más
ao nacionalismo popular.

Todo indica que a alternativa do Bloque
se introduce, e con éxito, no corpo social.

como acellos, como nos botan a emigración, como tén que defender cada un dos más pequenos dereitos. De todas as comarcas, de todas as vilas, 50.000 galegos refrendaron a soberanía.

IDEOLOXIA BURGUESA E COMUNICACION

MARCOS VALCARCEL

"O lugar da barreira artilleira como preparación pra o ataque da infantería ficara substituído no futuro pola propaganda revolucionaria. A sua tarefa é a de derrubar psicolóxicamente ao nemigo antes que os exércitos empecen a actuar como tales".

HITLER

Nun articulo anterior (A NOSA TERRA n. 53), viamos que os medios de comunicación actuan en Galicia como instrumentos directos dos intereses monopolistas do colonialismo español, pra o que se valen dunha política informativa de defensa das agresións dos monopolios, esañolización cultural progresiva, etc...

Pero os medios de comunicación cumplen tamén unha importante función creando e desenvolviendo os resortes da alienación ideolóxica burguesa na coincidencia das masas, inda das más populares. Funcionan, así, xunto coa familia e a escola, como un aparato ideolóxico do Estado máis, aparatos istos que aseguran o control ideolóxico das masas, como noutros tempos —na Edade Media fundamentalmente— fixo a Relixión.

Iste proceso de alienación burguesa pode asimilar estes contidos sen ser consciente da sua función alienadora. Isto é máis grave áinda nun país colonizado como Galicia, por canto os medios de comunicación van funcionar como un medio de desgaleguización progresiva das masas (que, igual que acontece coa lingua nunha situación diglósica, asimilarán como superiores e pertencentes ás clases altas todos aqueles contidos que lle veñen impostos desde fora polo Poder, ao traveso destes medios de comunicación).

Hai que ter en conta que a Prensa, contra o que se adoita decir, non é nen un poder nem unha forza social en si, senón un instrumento do Poder, de contrapoderes, de partidos, de grupos de presión, etc. Pero a outro nivel, a prensa é tamén unha serie de empresas das que o fin é producir un obxeto de consumo —o periódico— que se vende no mercado. Isto é, unha empresa capitalista que depende do "capital no seu proceso de producción e financiación. E é por isto que a empresa respaldará os intereses económicos e políticos dos grupos capitalistas que a financien.

Imos ver como se transmiten uns contidos alienadores e burgueses ao traveso da prensa.

Se analizamos, por exemplo, a prensa de sucesos e a información de "sucesos" que trai a prensa diaria, vemos que se utiliza un gran sensacionalismo na presentación dos feitos, que estes conflictos aparecen individualizados ao máximo e cheos de connotacións morais e de culpabilidade. Endexamais se presenta un determinado suceso relacionado cos conflictos sociais ou como fruto dunha determinada organización social e económica, senón que isto se ignora, e os "sucesos" esplícanse en función da bondade ou maldade dunha persoa, da fatalidade, etc, cun maniqueísmo de cote fascista. A prensa respalda sempre a autoridade, unha autoridade forte, víxiente e eficaz, única depositaria da pauta correcta, da normalidade, e que actua sempre "en ben da sociedade".

En moitos casos, por exemplo a información que chega de Euskadi, mestúranse sucesos de tipo estritamente político coa información xeral de "sucesos" comuns a fin de confundir ás masas e a presentar delitos de tipo político como accidentes ou delitos comunes —tal como pregona o Ministerio do Interior—. Véxase tamén o trato dalgúns minorías nacionais —xitanos— e dos portugueses que están en Galicia, sobre os que se trata de cargar todas as culpas possibles. O interese comercial e o cebo sensacionalistas privan na transmisión da noticia. A empresa de transmisión de información e saber convítense na empresa do espectáculo.

Os medios de comunicación son administradores de fantasías, de illusões de riqueza pra os probes e de liberdade aos oprimidos. Hasta os analfabetos poden comprender os montaxes que os medios de comunicación difunden pra xustificar a organización desigual do mundo. Así, consigue que os oprimidos se miren a si mesmos cos ollos dos opresores, pois a prensa, a radio e a T.V. esplicanles que somente cun golpe de sorte ou talento, un morto de fame pode acadar a gloria ou a fortuna. A isto resposto o montaxe publicitario da lotería, quinielas, deportistas e artistas que chegan á súa dende a nada, etc...

A información deportiva obedece a pautas semellantes. O deporte aparece nos medios de comunicación como instrumento máis de alienación burguesa: presentase o deporte en términos de espectáculo, competición por un récord ou unha victoria, o home-deportista é somente unha máquina e o complexo entramado da empresa deportiva participa da división do traballo do mesmo xeito que a sociedade capitalista. O espectáculo deportivo vai sempre unido á xararía, a un

ceremonial que se ten chamado prefascista (1) e a un falso patrioterismo imperialista, todo pra conseguir que o espectáculo teña o valor mercantil e alienador necesario.

Se analizamos o periódico de Coalición Democrática en Galicia ("La Voz de Galicia") ou outro calquera da

prensa española no país, vemos perfectamente como se opera ista transmisión da ideoloxía burguesa ou ideoloxía dominante. Nos últimos meses "La Voz" bota á rua uns suplementos diarios dirixidos a un determinado sector social (nenos, pesca, motor, musical...) que son a expresión máis nida desta vontade colonizadora. O suplemento que se nomea dun xeito rimbombante "Galicia" é o cume disto desprecio á cultura galega: ali mesturase a nosa historia, ao mesmo nivel que a gastronomía, as festas e postais.

Todo asegnou o bo gusto do turista e do colonizado. Penso que neste caso é correcto aplicarle a ista prensa o concepto que acuña A. Mattelart de "etnocidio cultural", orientado cara a destrucción da cultura e do espírito dos pobos.

"Ninguén dubida que a televisión seja autoritaria e represiva deixa un punto endexamais acadado por ningún medio de información no mundo..."

... O fascismo nen siquera foi quien no fondo de aruñar a alma do pobo italiano, mentres que o novo fascismo, gracias aos novos medios de comunicación e información, sobre todo a televisión, non somente aruñou, senón que a lacerou violou e luxou pra sempre"

Istas declaracions de Pasolini a un diario de Roma en 1973 valen igual pra o contesto do Estado español. A radio e a T.V. teñen un poderoso atractivo pra o control ideolóxico das masas, dado que non requieren ningunha formación intelectual pra sua comprensión, sendo pois compatible neles analfabetismo cultural e manipulación ideolóxica. A T.V.E. é un instrumento parafascista do Poder, que exige a adhesión incondicional do espectador e exxenda un novo tipo de fascismo, diferente ao da Plaza de Oriente pero igualmente doroso. A ninguén lle resulta aldea a carga mitificadora, alienadora —además de rotundamente españolizante— do medio de comunicación de más difusión actualmente. Abonda con ver a cantidade de persoas que se identifican con iso de "Fantástico", "Reina por un día" ou "Vd. que sabe hacer" e que se ensøñan coa ilusión do disfrute dunha felicidade que non teñen nem van ter nunca. Isto sen aludir aos contidos machistas que transmiten istos medios de comunicación, que esixiría outro estudio de vagar.

Os medios de comunicación hoxe, á cabeza a T.V., van dirixidos a interiorizar a ideoloxía burguesa no modelo de vida cotián da cada espectador. Asusta a miúdo atoparse con seccións coma "Cartas al director" de "La Voz", onde todos os problemas relevantes e non censurados son os OVNIS, a xeito millor de torturar aos violadores, a xenreira dalgúns contra da nosa lingua e cousas polo estilo. Os medios, xa que logo, non somente transmiten, senón que tamén crean alienación.

Outro caso evidente de manipulación é a información internacional, canalizada exclusivamente por axencias americanas (ligadas nalgún caso á Comisión Trilateral), o que demostra por si propio a falsa obxectividade e inocencia distes medios informativos. En resumo, unha información, fragmentada, que se presenta inmediata, manipulada co fin de transmitir a ideoloxía dominante.

Agora ben, toda utilización dos medios de comunicación supón unha manipulación. Si estes medios son manipulados pola burguesía e o imperialismo, o resultado será o imperialismo cultural e a mistificación da realidade. E por isto que "un projeto revolucionario a nivel cultural tén que se plantear non como rematarcos manipuladores senón qué conquetar que cada un sexa un manipulador" (2).

E queda unha última ameaza: o control da información por medio da informática e da electrónica, ameaza que pode levar no futuro á destrucción da intimidade e da vida privada do individuo. A cita de "1984" de George Orwell, é abondo suficiente e crara ao respecto: "... no pasado ningún Estado tiña o poder necesario pra someter a todos os cidadanos a unha vixilancia arreto. Nembarcantes, o invento da imprenta facilitou moi o manexo da opinión pública, e o cine e a radio contribuyeron en grande escala a acentuar este proceso. Co desenvolvo da televisión e o adianto técnico que fixo posible recibir e transmitir simultaneamente no mesmo aparato, acabou a vida privada. Todos os cidadanos, ou polo menos todos aqueles cidadanos que poseían importancia, dabondo pra que merecese a pena vixíalos, podían estar durante as vintecatro horas do día baixo a observación arreto da policía, rodeados sen acougo pola propaganda oficial, mentres se les cortaba toda comunicación co mundo exterior."

NOTAS

(1) Ver PIERRE LAGUILAUMIE, "Deporte y represión" en "EL VIEJO TOPO", Extra n. 5.

(2) HANS MAGNUS ENZENSBERGER, "Elementos para una teoría de los medios de comunicación", Cadernos Anagrama 1974.

PAÍSES CATALANS

Arabescos consensuais

EMILIO VEIGA

A ponencia política do "Partit dels Socialistes de Catalunya" pode ser a terceira vía que solucione o enfrentamento entre as duas tendencias do PSOE. A ponencia aprobada no pasado fin de semá pola Federación de Barcelona do PSC é unha ponencia unitaria propugnada por Raimon Obiols, considerado "marxista moderado" dentro do Partido. Frente dela, presentábanse outras duas ponencias, unha defendida por Josep María Freixenet, sempre na liña de Felipe González e outra dos marxistas radicais, representados por Fábrega, partidario de Bustelo.

Como decía, esta ponencia pode ser unha terceira vía, xa que recolle unha síntesis entre as posturas antes nomeadas. Pode ser aceptable de todo pra o sector socialdemócrata ou "feli-pista", tanto como prá corrente marxista do Partido. Raimon Obiols, en vez de "terceira vía" posta de anomeala "ponencia unitaria", que nunha primeira votación acadou nada máis ca 56 votos, frente aos 57 da presentada por Freixenet e 24 á de Fábrega. Na segunda votación, estes últimos apoiaron a de Obiols, co que xuntou 82 votos contra dos 57 de Frexenet.

"As únicas diferencias que ten a ponencia son de matiz"

segundo manifestaba Raimon Obiols. Concretamente, manifestante na proposta de "bloque de progreso" na que, según a ponencia de Fábrega, sería imprescindible a unidade da esquerda, coa admisión delgún sector da dereita representante da burguesía democrática, pero non toda a UCD, en tanto que na de Obiols non se defende ningunha sigla, co que queda aberta a posibilidade de pactar coa UCD sempre que ésta asuma uns principios do programa. En canto a definición marxista ou non do partido, a proposta recollida por Obiols e a mesma que consta nos Estatutos do PSC, ou seña, que asume o marxismo como método de análise. O resultado desta confrontación valorouno Fábrega como un feito de trascendencia que abre a posibilidade da existencia de correntes de opinión dentro do partido, así como unha nova dinámica interna. Se xúlgamos polo follón que están a armar as duas tendencias a nivel do Estado, é moi doador de adiantar que será a ponencia presentada polo PSC a assumida.

BREVE FIRMEZA

Por certo, e referido ao Estatut, como decímos na crónica da semá pasada, faié conocer históricamente como "os estatutos da Moncloa"; ben, pois o primeiro golpe de efecto dos parlamentarios cataláns, que teñen de defender o proyecto de Estatuto nas Cortes foi o decir que eles non pasaran pola Moncloa. A reacción da UCD non tardou, e na primeira confrontación da Comisión que

discute non aprobaron máis ca un artícuo, o que faí referencia a bandeira histórica de Catalunya. En todos os outros houbo pegas dabondo pra non daren chegado a un acordo; os parlamentarios cataláns manifestáronse deprimidos de todo polo ar que collían as negociacións, e o certo e que non se avanzou moito, xa que deixa hoxe, martes, non se pudo volver tratar o tema, debido aos plenos do Congreso e á discusión sobre o Tribunal Constitucional. Entrañentras, desde diferentes puntos de Catalunya chegan adhesións de axuntamentos, solidarizándose co texto de Estatut e coa redacción orixinal que se lle deu en Sau. O último concello, o más importante, foi o de Barceloná, que no seu último pleno decidiu apoiar o texto do estatuto masivamente.

AO FINAL, CONSENTO

Entrañentras, os principais líderes dos partidos políticos en Catalunya están a rebaixar a sua intransixencia, e xa empezan a aceptar a idea de negociar no "cumio", sen interferir o traballo parlamentario. Así, Utiérrez Diaz, secretario xeral do PSUC, declarou que o seu partido non ía poñer pexa ningunha pra unhas posibles negociacións entre Adolfo Suárez e os secretarios xerais das forzas políticas en Catalunya, ben entendido de que se trate dunha entrevista entre os representantes dos partidos, e non unha entrevista dos representantes parlamentarios: nada máis ca unha filigrana praxificaren o paso pola Moncloa que non aceptaban ao coménzo de todo.

EUSKADI

Estatuto en marcha

MAIALDE

Nestes días pasados o mesmo a prensa basca que a estatal facíase eco da aprobación pola ponencia do Estatuto do anteproyecto redactado o nadal pasado en Gernika. En Euskadi, as diferentes posturas xa teñen aparecido na rua. Así, a manifestación convocada por Euskadiko Eskerra, con perto de 3000 asistentes e o cento de contramanifestantes que tentou facela calar ao berro de "¡Traidores! e ¡Reformistas!".

Desta volta, a polémica non se centra en Estatuto sí ou non, tal como acontecía na preguerra por parte de YAGI e outros grupos radicais do nacionalismo. Deixa agora, as críticas más duras ao Estatuto de Gernika viñeron dende a postura doutro projeto, o de Herri Batasuna. Tamén se criticado o Estatuto de Gernika chamado por Patxi Zabala "Estatuto da Moncloa", por rebaixar os seus contidos verbo do orixinal redactado polos parlamentarios. A redacción orixinal, no punto concernente a Nafarroa labala do "dereito imprescriptivo de ésta a formar parte da Comunidade autónoma do País Vasco. Na redacción da ponencia queda que "Araba, Gipuzkoa e Bizkaia o mesmo ca Nafarroa, tñen dereito a formaren parte da Comunidade autónoma do País Vasco". O camiño pra corporación de Nafarroa sería decisión dela dacordo co

procedemento establecido na disposición transitoria cuarta da Constitución.

O punto relativo ao euskera tén sofrido dúas modificaciones. Pola primeira, desaparece a alusión a "superación da actual situación diglósica". No seu canto dise que "As instituciones comunes da Comunidade Autónoma arbitrarán e regularán as medidas e medios necesarios para o conocimiento do euskera". Pola segunda modificación, a Academia da Lingua Basca-Euskaltzaindia—deixa de ser a única institución consultiva oficial no referente ao euskera.

O orde público non parece ter graves modificaciones. Autorízase, segundo o rexime foral, que somente as policias autómicas—"miñones" en Araba e "miñones" e "mikeletes" en Bizkaia e Gipuzkoa—son as encargadas de manteren o orde público. Noutante, neste punto dise que as forzas de seguridade do Estado

poderán intervir no País Vasco tanto por instancia do Goberno Autónomo como por propia iniciativa ou seña, baixo a responsabilidade exclusiva do Goberno español. Costas e fronteiras aduanas, pasaportes, armas e explosivos... fican nas mans dos corpos de seguridad estatais.

Outros puntos, ao non existir acordo entre UCD e PNV, teñen quedado afastados pra sua discusión posterior. Cecais que seña sobranceiro o punto mencionado nos arts. 25 e 26. "O Parlamento basco é inviolable. Os membros do Parlamento basco serán inviolables polas opiniones que emitan por razón do seu cargo. Durante o seu mandado, disfrutarán de inmunidad, non podendo ficar detidos ou retidos máis ca en caso de "flagrante delito". Non poderán ser inculpados nem procesados sen a previa autorización do Goberno basco".

Así tén quedado, máis ou menos o Estatuto que as Cortes terán de aprobar e pasar a se votar polo pobo basco. A pesares das críticas expresadas por diversos medios ningun sector, nem Herri Batasuna asegúran tén declarado, parece disposto a presentar batalla ou recomendar o voto negativo pra o Estatuto de Gernika.

ENTRE FOLLA E FOLLA VEÑA O DEMO E ESCOLLA Os debates sobre o Estatuto Catalán

J.L. BLANCO

Os debates primeiros sobre o Estatuto Catalán que mantén a Comisión Constitucional e a Asamblea de Parlamentarios Catalana, amosan desde xa o carácter obstrucciónista do partido gubernamental, que pon ao Sr. Fraga Iribarne a dar o enfrentamento directo contra as pretensiones dos catalanistas. Os componentes do trío catalán—socialistas de Catalunya, PSUC e Minoría catalana—nestas negociacións denunciaron a actitude de UCD en apoiar a Fraga, de CD, pra deter o proceso de estudio previo do Estatuto, e pasar o texto articulado á ponencia e as Cortes Xerais. Somente se aprobou na primeira sesión o artícuo relativo a "senyera", a bandeira de Catalunya. Unha vez máis, algunas discusións centraronse sobre a introducción do tema "realidade nacional" frente "nacionalidade", que pra os do partido gubernamental sería supor de antemán o admitir que o Estado é plurinacional como é. Estes atrancos retardatarios que patróniza UCD en convivencia con Fraga non deixan de ser unha parvada maiormente cando el mesmo lembrou no seu día que admitir o término Nacionalidade na propia Constitución fa significar pra sempre xamais admitir o dereito a autodeterminación, ao autogoberno e mesmo ao Estado Federal nun proceso evolutivo de afirmación nacional dos polos diferenciados do Estado actual español.

O que está claro é que a Comisión Constitucional non quer deixar superar non xa o chamado teito constitucional, senón o propio teito dos bascos no seu Estatuto de Gernika. Ainda máis tendo en conta a prontitude con que UCD tenta aventar na elaboración da Lei reguladora do Tribunal Constitucional, da lei de financiación de Comunidades Autónomas e posiblemente dunha moi proxima, a volta de setembro, Lei de Réxime local que xa anticipou Antonio Fontán, como Ministro da Administración Local, a UCD esta a amosar dous frentes de ataque aos nacionalismos galego, basco, e catalán, cun criterio craramente encamiñado a reprimir as suas realidades nacionais.

Así, dunha banda a través destas Comisións mistas—Comisións Constitucionais, Comisión de Parlamentarios de cada Comunidade Autónoma—, vanse peneirando pontos de cada Estatuto, ainda estando protexidos pola propia Constitución española xa de por si mesma, negadora dos dereitos nacionais destes tres polos. Doutra banda UCD aprestase a elaborar leis restrictivas dos artículos da Constitución que se refieren ás "Comunidades Autónomas" e mantén porriba de todo os seus brazos de poder en cada nación, como o demostra o feito de rexeitar calquier división territorial que poña en cuestión as Diputacións e aos Municipios. Curiosamente un punto de debate importante cos cataláns nesta primeira etapa

referíuse a admisión da terminología das comarcas pra definir espacios territoriais que poñen en cuestión as Diputacións, brazos do pobo, que ten a sua boca tragadora en Madrid, cabeza de céfalópodos constitucionais, ben españoles.

TODO PRA MILLOR OCASIÓN

Attard, da UCD, obrigou a deixar pra mellor ocasión, "aparcar" o témino realidade nacional", e Fraga encargouse de poñerle o freo ao témino "comarcas". Martín Villa encargouse ben a fondo de defender as provincias e Diputacións, realidades artificiosas do Estado nas nacións oprimidas frente as realidades sociolóxicas que nelas existen. Trátase no fondo de manter un poder parelllo do Estado que impida o desenvolvemento das realidades nacionais de Galicia, Euskadi, os Países Cataláns e Canarias a pesares das garantías que non son poucas da Constitución española que obriga a manter unha estrutura ultrapasada de Estado unitario.

UCD tenta gañar tempo e levar a agua polo seu cancro, deter o máis posibel os debates do Estatuto Catalán, relegar o Galego pra setembro e preparar por detrás leis que límiten de antemán aos propios Estatutos para cando teñan entrada en vigor.

A este proceso ben se lle podía aplicar o dito galego, referido aos Estatutos que se debateron ou estaban a debater, "entre folla e folla veña o demo e escolla", pois as limitacións xa están dadas pola Constitución consensuada e pola acción política de UCD e adláteres das Comisións Constitucionais destas negociacións lentas e regresivas en realidade antibascas e anticatalanas.

Canto decimos ven avalado mesmo polo acontecido no derradeiro pleno do Congreso, onde os debates sobre a lei orgánica do Tribunal Constitucional amosan que UCD deseja crear un Tribunal.

A crítica da oposición non carece de fundamento ao afirmar que se trata de crear un Tribunal Constitucional que vai interferir e se inserir na actividade do lexislativo, como unha proyección máis do poder executivo e da sua primacía nos Estados modernos liberais.

Este derradeiro pleno do Congreso, que se pode considerar un pleno quente e controvertido, se a oposición fose tal, daría lugar a pensar que tamén no eido laboral se apresenta un outono quente, por canto as clamadas traballadoras van pagar moi caro o precio da chamada crisis internacional e a sua presunta repercusión no Estado español.

En calquer caso, a oposición española amosou unha vez máis a sua impotencia frente a forma de lavar o proceso de reforma política a clase dominante que representa o partido gubernamental, que xa ten o apoio do capital e da dereita europea así como a nivel internacional.

R.F.A.

Strauss: Maniobra a corto ou longo prazo

J.J. NAVARRO/LLATZER MOIX

A RFA vai escolher para 1980 canciller federal novo. E non se presentan para esta confrontación electoral nada más ca dous candidatos: o socialdemócrata Helmut Schmidt, que é o que ocupa o cargo neste intre, e o demócrata-cristiano Franz Josef Strauss. A nova da desinación de F.J.S. como representante do seu partido prás eleccións do ano que vén solprendeu, a comenzos do mes de xullo a todos os observadores políticos. O raposeiro Strauss conseguiu outra vez máis o seu obxectivo, a pesares de que ao comenzo a correlación de forzas entre os demócrata-cristianos lle era desfavorable nunha proporción de 1 a 4. Este dato –un máis nunha longa carreira política pragada de feito semellantes– significa que con Strauss non valen sondeos nen porcentaxes, e que ben o poderíamos ver, dentro dun ano, derrotando a Schmidt e facendose coa cancellería.

Aos seus 63 anos, Franz Josef Strauss (tamén conocido como o "touro bávaro" ou o "carniceiro bávaro" –o seu pai era carniceiro, e daí o alcume–) é un dos políticos máis raposeiros, maniobrieros e conservadores que conoce Europa. F.J.S. encetou a sua carreira política mesmo despois de ramatada a II Guerra Mundial. Primeiro foron unhas colaboracións coa aliados, e desguida, a política activa. Deixou a sua profesión de mestre, a saiu en 1946 diputado demócrata-cristiano por un distrito bávaro.

HABIL, PERO NON TANTO

Dende o comenzo, Strauss sòupose arrodear dos personaxes necesarios para contar co "apoio táctico" que precisaba a sua "escalada" política arreio. Estes personaxes tamén lle trouxeron serios problemas, ao se ver envolto en toda caste de escándalos financieros e políticos propiciados polas suas trapaldas.

Strauss non era alleo a tales "meteduras de zoco". A miúdo, F.J.S. é quen de traballar durante meses coa maior discreción, pra acadar un obxectivo político... e de botalo todo a perder por mor dunhas declaracións desafortunadas nas que deixa ao ar a sua condición de político reaccionario e autoritario.

A pesas deste irregular comportamento perante a opinión pública, Strauss tén sabido sempre coidar a sua imaxe política. O feito de que a maioría demócrata-cristiana esteña representada a nivel federal pola CDU de Helmut Kohl, non lle quita de controlar, xa dende fins dos 40, ao outro partido demócrata-cristiano, a CSU (democracia cristiana de Baviera). Dende o seu feudo bávaro, Strauss non tén deixado nunca na política do seu país, sempre con vistas, tal e como se demostrou agora, a chegar a soñada cancellería.

ESTRATEGIA-CDU?

Strauss, nembarquante, tén sido sempre o primeiro interesado

en agachar esta vocación. En 1968 declarou: "Preferiría marchar para Alaska plantar piñeira antes de ser canciller federal da RFA". No mesmo ano reincide: "Espero que o pobo alemán non se sinta nunca tan desesperado como pra pensar que eu són a única solución que lle queda. Inda en abril deseño, nun tono máis coidado, declarar: "Non estou en condicións de aceptar unha candidatura pra me facer coa cancellería".

As palabras pasan e os feitos cantan. Strauss pode ter agora a sua oportunidade. Pra algúns observadores, nembarquante, a candidatura de F.J.S. non supón máis que o derradeiro coletazo deste político tan experto como falto de creto. Segundo eses observadores, a designación de Strauss non pasaría de ser unha maniobra da democracia cristiana de cara a reservar a Ernest Albrecht (o candidato derrotado por Strauss na convención da CDU) prás eleccións de 1984; pra daquela, eliminado xa o problema que supón prá CDU Strauss, a democracia cristiana estaría en condicións de apresentar un candidato con ar "serio" e "limpo".

ESTRATEGIA JANKEE?

En calqueira caso, se Strauss chega ao poder, o período comprendido entre 1980 e 1984 pode representar a consolidación total na RFA dun modelo de Estado policial que fa comprar perfectamente –inda máis– o papel de xendarme hanke en Europa. Sustituir agora ao líder da dereita da social-democracia, actual canceller e atlantista de pro Helmut Schmidt por Franz Josef Strauss, nunha democracia occidental, na que o presidente federal é 1 ex-nazi Karl Karstens, sería xa francamente rizar o rizo.

RETROCOMUNISMO AMARELO

REGINO DAPENA

O marxismo-leninismo da Revolución maioista foi un instrumento afastado da filosofía do Materialismo Histórico e Dialéctico. Ou seña, que a empregaban os líderes pekineses con fins exclusivamente chinos. Esto quedou demostrado –a nivel teórico– co calificativo "marxismo-leninismo, pensamento Mao". E na práctica, a cousa foi moi á brava e moi cínica. Os medios de información masiva de Occidente ás veces, amosábanse moi complacidos coas "tesis" pekinesas; "tesis" que compre ler entre liñas, ver que é o que se agacha detrás de cada frase e analizadas palabra por palabra. ¿E cal é o resultado? Que son verdadeiras aberraciones. China quería que todo o movemento comunista quedara baixo da "sua" inspiración revolucionaria; ao non o conseguir, recorriu á formación no estranxeiro de grupos macistas que fan ser a punta de lanza do "Novo Orde Mundial". E estes grupos pseudorevolucionarios, ás veces, resultan moi sospeitosos.

Non, a China non é comunista, nin socialista, nin marxista, nin leninista nin capitalista. E un remexido heteroxéneo. E, sobre todo e máis que nada, maoísta. Na sua apariencia forma preséntase como comunista-voluntarista, pero, no fondo, é esencialmente retrocomunista.

Mao non tentou nada mentras viviu Stalin. Ao morrer éste, escomenzou decontado a gran liorta ideolóxica estatal China–URSS, porque á China non lle interesaba a coexistencia pacífica. E escomenzou a gradual separación planeada por Pekín a seguir o seguinte procedemento: a) Acusar á URSS de revisionista e oponerse á política exterior desta. b) Facer fracasar os movementos de liberación nacional en todo o mundo e culpar á URSS. c) producir provocacións fronteirizas contra da India e da URSS. d) Proclamar a inevitabilidade da III Guerra Mundial. Así, por exemplo, non lle gostou, a seguir mostras, o Armisticio de Corea, nem o amán pacífico do bloqueo militar de Cuba, nin a non intervención directa no conflicto de Indochina (lease guerra porca no Vietnam).

A China en ningún dos casos quería a negociación. Así, a sua famosa frase: "O imperialismo é un tigre de papel".

Rematada a crudel guerra do Vietnam a cousa agravouse: China esportou a Camboya a "revolución cultural" e impuxo, mediante testaferros un réxime crudel e despótico que de 8 millóns de habitantes masacraron a 3 millóns deles; presta servicios ás piores dictaduras; aliase coas forzas más reaccionarias do colonialismo e racismo, e, por último, provoca sangüinientos conflictos fronteirizos con Vietnam nas fronteiras Chino–vietnamitas e Vietnam–camboianas. Vietnam, acosado en duas fronteiras, pidelle arreio negociacións a China e Kampuchea, pero as repostas son sempre negativas e acompañadas de novas provocacións por parte de China e Camboya.

Entrameras, os órganos de información masiva do chamado "Mundo libre" calan a boca. A situación en Camboya é desesperada e grupos das FF.AA. rebélanse contra da tirania e Vietnam apoia, con armamento e material, aos "rebeldes", quizabes tamén con homes en número limitado. O noxento réxime derrúbase nun par de semás. E xurde a pregunta ¿acaso Vietnam ten máis forza que USA?. Polo que díñ mado "mundo libre" parece que sí, que Vietnam é máis poderoso que USA, xa que rematou unha guerra en duas semás, cousa que non pudo facer a gran superpotencia.

China, con certos apoios "morais", diplomáticos e propagandísticos, eríxese en xuez, fiscal e parte: Ameaza con castigar e, acto seguido, procede a agresión brutal e cínica contra o valeroso, heroico e martirizado Vietnam.

¿Qué significa a agresión da China ao Vietnam? Pode significar muitas cousas xa que as mentes dos líderes pekineses sonche moi incomprensibles. Pero unha cousa é certo: Vietnam é o novo pasillo do Danzón do retrocomunismo amarelo.

USA, OTAN e Xapón fanlle o caldo quente a China e esta, á sua vez, trata de utilizarlos na sua delirante aventura. Os chinos saben o que pensan os americanos, pero os americanos non saben o que pensan os chinos. Ou dito noutras palabras: China é a que leva a voz cantante, a iniciativa. A China non lle importa nada o capitalismo nin o socialismo. Importalle a súa espasión señá do cor que señá.

A cuestión é tan grave que se escapa dos límites ou canles do capitalismo e socialismo. Tratase da guerra ou da paz: dun holocausto mundial. Os negocios, por moi importantes que sexan non poden nen debe provocar a III Guerra. Saibanno os frívulos da sorrisa cómplice. Non é razonable poñer á mesma altura ao agresor e ao agredido.

Non importa que China teña sufrido unha derrota militar, político e moral. Ao escribir estas liñas ainda continuaban concentracións de tropas Chinas nas fronteiras de Vietnam e Laos, que son un signo ameazador para Vietnam, Laos e Kampuchea. Ameaza que, máis tarde, pode estenderse a outras zonas de Asia. O único que pretendan Vietnam, Laos e Kampuchea é seren independentes. Guste ou non a Pekín. Temos, xa que logo, que non teñen valor algunha as disculpas dos maoístas europeos. A maioría da opinión pública mundial condenou categoricamente a China pola súa acción punitiva contraria ao Dereito Internacional.

Os maoístas co seu burdo e grotesco antisovietismo fan o ridículo. Ser independente non quer decir prosoviético nin antisoviético. Que conste.

O DEPORTE NA ESCOLA

A maior parte dos mestres da nosa terra, "Deporte escolar" non lles dirá nada, ou en todo caso algo que debía haber pero.. Case todos os pais, por unha cociencia erronea da educación, opinan que os rapaces xa teñen vagar de xogar na casa. No colexio hai que estudar..., o que nos boten pero estudar. A nivel público, en prensa, radio e TV. faise propaganda abondo do deporte de élite, pero o exercicio físico formativo, de base, somente tén cabida nalgúns slogans, en moitas mesas redondas, amén de certas pantomimas como as que se viñeron facendo iste ano ao longo do que se ven chamando "Año Internacional del Niño", no que en realidade non se fixo outra cousa que dar bombo.

Noustante da importancia de Educación Física (E.F.) e Deportiva na Lei Xeral de Educación (LXE) cando se fai fincapé en que o obxectivo fundamental é conquistar unha formación integral do alumno (art. primeiro, apartado un). No Art. 16 falase semade do desenrollo da capacidade Físico-deportiva. No art. 2 pone a E.F. dentro das áreas de atención preferente.

Se botamos unha ollada aos países de Occidente europeo próximos a nós, vemos como Francia ocupa o primeiro lugar no número de horas consagradas

E. Físico-Deportiva no seu sistema educativo. Dende a edade de preescolar hasta a Universidade adícanse unhas 2.600 horas o ano, con tres horas obligadas e duas optativas, a esta teva.

No resto dos países europeos, media está entre as 2-3 horas por semá. No ensino preescolar somos como Bélgica lle adica 5 horas á semá, Francia (5), Polonia (5) e Grecia (3). En geral todos aceptan que entre os 5 e os seis anos a E.F. debería ser principal materia de ensino, polo importante papel que representa pra o desenrollo das actividades motrices do neno.

Non fallan países nos que se integran dentro dos seus programas de estudio un certo número de cursos de socorismo, protección da natureza, información sobre de organizacións deportivas e hixiene. Dentro distes países abundan os que inclúen dentro do seu calendario escolar certos deportivas.

Dato moi importante asemade tende a nosa perspectiva é o de que varios países practican a educación en materia de E.F. Deportiva.

Nos países socialistas, na maior parte, e dereito ciudadano de ter acceso ao deporte, e nos seus plans educativos a E.F. está a base.

QUE SE FAI NO ESTADO ESPAÑOL?

Pasando un pouco por encima da historia, vemos como o MEC, n'todo competencias no campo E.F.

Eran as asociacións do "Movimento" as encargadas desta área educativa.

A partir da entrada en vigor LXE, é xa o MEC o responsable da E.F. Deportiva, como cumple con esta responsabilidade?

Legalmente, por unha Lei Ministerial de (2-XII-1970) dese adicar dun 5 a un 1 por canto do horario escolar a

primeira etapa de EXB; en segunda etapa un dez por cento; en BUP 2 horas semanais; en Formación Profesional 1 hora de E.F. Deportiva e 2 de prácticas.

En tanto a instalacións deportivas, unha Lei Ministerial de Agosto de 1.975 regula a dotación de maneira que os colexios de 8 unidades levarán unha pista polideportiva de 36x18 obligadamente, os de 16 ou más unidades 2 pistas das mesmas dimensións, vestuario e sala de usos múltiples que se pode (en teoría) usar como ximnasio. Dende logo, nos centros que teñen comedor escolar, iste uso queda praticamente prohibido.

A realidade é que con este marco legal, construironse colexios non somente sin pistas polideportivas, senón hasta sen patios de recreo.

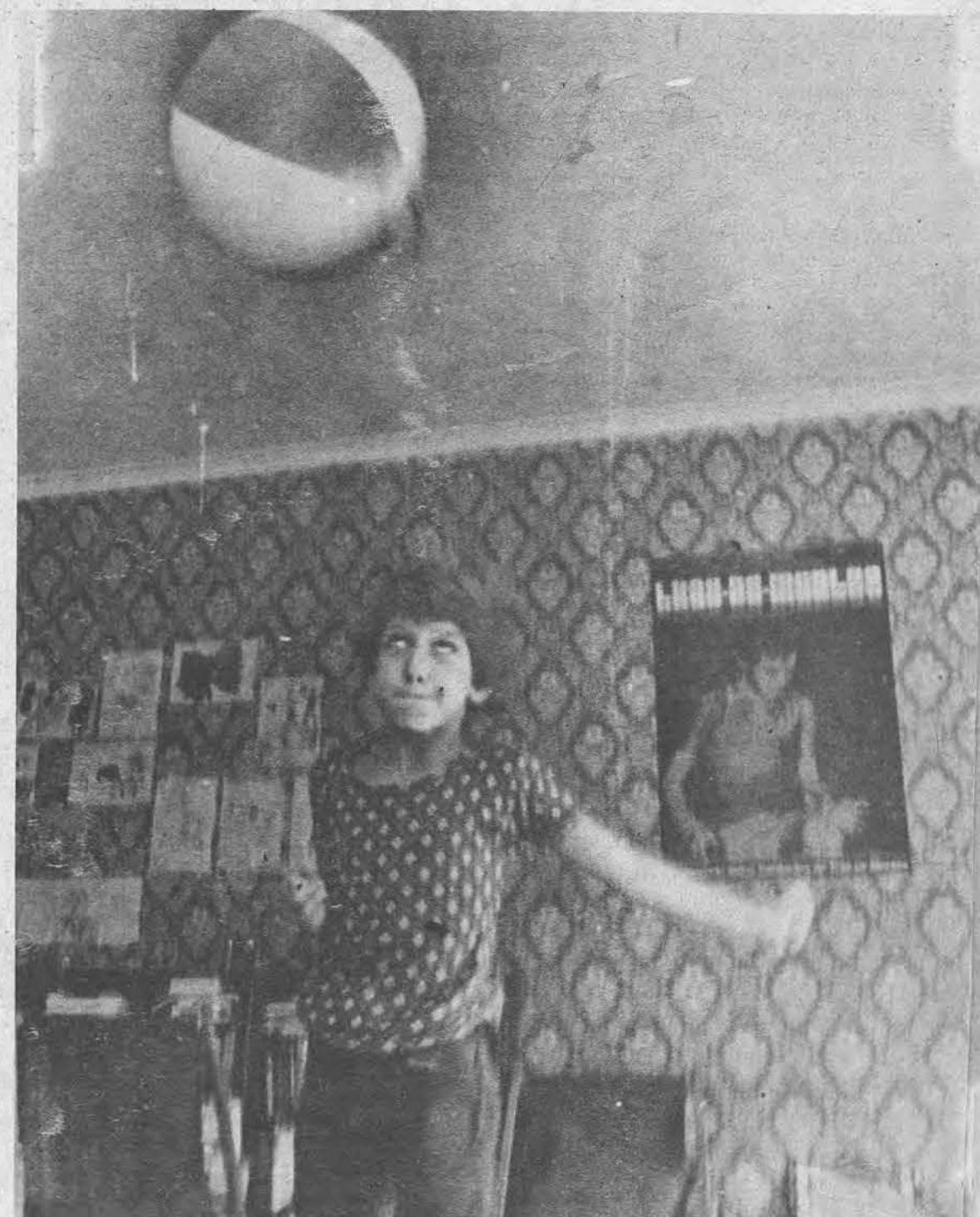
En tanto a dotación de profesorado, salvando 2 anos aló ao escomenzar a decade dos 70, nos que se fixeron uns cursillos de especialización pra mestres, donde se saía con título de "Maestros Instructores de Educación Física", e se crearon plazas en colexios do estado, o Ministerio, nin se volveu acordar dos cursillos, nin dos colexios, nem distes titulados(xa levan anos sen ter concurso de trasladados por esta especialidade), nem moi menos dos sofrido alumnos das escolas estatais.

GANAN OS PRIVADOS RELIXIOSOS OS LAICOS

Non hai ningunha seriedade nem uniformidade á hora de impartir esta área tan fundamental no desenrollo do neno. Así, topamos con centros que non teñen ningún tipo de instalacións. Centros que teñen instalacións e equipamento, pero non hai profesores especializados, nem quen se queira sacrificar en tarefa tan traballosa, e tan pouco apreciada; e como non se obliga por lei... Por último, temos centros, raras excepcións privados, nos que hai instalacións completas e profesorado especializado. Nalgún colexio galego, o ano pasado pra algo mais de 1.000 alumnos houbo 22 monitores deportivos, non fai falla decir que era privado.

Pero amais, istes colexios, non somente contan con instalacións e equipamiento necesarios encima, nos campeonatos escolares como sempre ganan, son premiados con cestos de material diverso e subvencións complementarias pra actividades internas.

O Consello Superior de Deportes, a traves da subdirección de promoción vén sendo o rector

do deporte escolar, desque tomou a responsabilidade que tiñan as organizacións do "Movimento" no réxime pasado. Iste organismo, a traves dun convenio feito en exclusiva de Centros de Enseñanza, vén montando os chamados "Campeonatos escolares", aos que anque tén acceso todo centro de Básica ou de Media, á hora da verdade pol as trabas antes, están reservados pra uns poucos.

De todos os xeitos, algo lle debía roer aos responsables do "deporte escolar" cando escomenzaron a cavilar hai cousa de 8 meses en convocar unha "Asamblea Nacional del Deporte Escolar" pra contrastar os pareceres dunha serie de entidades como poiden ser a propia ADECE, AAPPA, periodistas deportivos, partidos políticos, Educación e Ciencia, Colexio de Profesores de E. Física, Asociación de profesores de EXB, Federacións, Axuntamentos, Diputacións, etc, que despox de participar en antes nunhas asambleas provinciais, terían a dous representantes que defenderían en Madrid na "Asamblea del Deporte Escolar" as conclusións a que se chegara nos debates previos. Iste dous representantes serían elixidos democráticamente de entre todos os participantes na asamblea.

Era certamente raro a maneira de tratar tema tan espiñento por parte da administración dai que un procedemento así acaba nunha mascarada.

Se a asamblea fora pechada a representación das provincias, seguramente as conclusións terían demasiada forza cara o goberno. Estos tomaron a solución da abrila a todas as persoas, organismos e entidades que tiveran que ver co "deporte escolar". As implicacións que esto conleva non fai falla apuntalas.

A asamblea sería somente consultiva..., o Deporte Escolar é competencia do Consello Superior de Deportes, esto dixeróno nada máis entrar no INEF, en Madrid, onde tivo lugar a devandita asamblea os días 2, 3 e 4 de Xullo. Engadiron asemade que as propostas tiveran en conta o actual momento económico, e que o Consello Superior de Deportes estaba sometido á Lei Xeral Presupuestaria e á Lei de Procedemento Administrativo.

A asamblea foi un cúmulo de despropósitos, e así, pódese sobrancear que de 266 participantes, 166 eran de Madrid, ADECE era maioritaria a todos os niveis de maneira que as suas alternativas serían as que trunfarían, a pesares de ser derrotadas anteriormente en varias provincias. Cecaíos o máis importante

seña que a mor parte dos presentes, estivemos dacordo en axixirle o MEC que cumpra coa responsabilidade de dotar de persoal, instalacións e equipamento abondos aos seus centros. Pero por ser a asamblea somente consultiva, todo quedará nunha recomendación.

Quedou ben claro que non é verdade que as necesidades educativas esteñan satisfeitas. Por cada 8 unidades caben dous mestres especialistas nesta área en EXB; a maior parte dos centros de Formación Profesional non teñen dotación de profesorado, e a situación en BUP, non é boa.

Sólo nos queda añadir que hai nacións do estado onde os axuntamentos, sempre que se conte un mínimo de instalacións e equipamento, cargan coa dotación de profesorado, aparte de por á disposición dos centros as instalacións municipais.

Pero, non todo é Catalunya, e os centros privados somente están ao alcance dos privilexiados. A situación niste campo educativo e parella ao entramado xeral, todo está aberto pra todos, pero únicamente algúns teñen acceso. A democracia de sempre...

A COMERCIALIZACION DA CARNE E O LEITE (e 2)

A CARNE DE VACUNO

XAN CARLOS CARREIRA

A produción de carne de vacuno representou no ano 77, 60688'8 Tm., supoñendo un 14 por cén do total do Estado español.

Esta baixa participación da produción cárnica galega ten varias razóns fundamentais: Unha delas é o baixo rendemento en "canal" das cabezas sacrificadas, asegnar se observa no cadro 10:

CADRO 10
Peso "Canal" medio
Vaca vella

	Becerras	Machos 220 Kg.	Machos 220 Kg.	Total
Gália	140,4	196	284,9	
Estado Español	148,7	202,4	285,0	
Menor				
	Femias	Machos	Femias	Major
	218,9	201,1	177,5	224,7
	212,3	239,1	226,2	240,8

Endebén, o factor máis importante é o papel esportador que igual que a produción leiteira, tamén tén a cárnica; aquí, a esportación é a base de gando de recría. Imos ver o censo do 77 (Cadro 11):

CADRO 11

Censo en 1977

	Total	Menor	12 meses	Total
Gália	1.047.591	210.532		149.856
Estado Español	4.537.783	1.138.623		802.346
Sementais Femias reproductoras Femias non reproductoras				
	1.982	138.377		9.497
	26.814	557.217		218.315

MAIORES DE 24 MESES

VACAS REPRODUCTORAS

Vacas leiteiras

	Total	Sementais	Total	Total
Gália	687.203	1.896	678.678	634.839
Estado Español	2.596.834	32.679	2.519.823	1.950.490
		Que non se muxen	Vacas non reproductoras	
Frisona	181.415	47.029	406.395	43.839
Pardi-Alpina	1.043.376	228.997	677.697	596.333
Outras				44.312

Neste cadro alíbiscase perfectamente a pouca relación que existe entre gando menor de 12 meses e número de vacas reproductoras. En Galicia esta relación representa o 31 por cento, en tanto que no Estado español chega ao 45 por cento. Se observamos más a fondo, hemos de ver que algunas das provincias de Aragón, País Valenciá, Catalunya, Principat e Madrid manteñen un censo de animais menores de 12 meses, superior do que poden manter co seu soio censo de vacas reproductoras. Esto queda ainda reforzado en analizándomos o número de cabezas sacrificadas. O número de becerros e vacas sacrificadas en Galicia en relación co número de ventres representa o 44 por cento, en tanto que no Estado español atinge o 61 por cento.

Este desaxuste débese a esportación de gando de recría, que é no que se está especializando a gandería galega.

Se analizarmos o movemento comercial pecuario en 1977, iamonos dar conta do balance de gando que sal e

entra en Galicia, balance moi negativo: sal o 34 por cento, co que unha de cada tres animais realiza fora a fase final do seu ciclo de produción.

O 7 por cento do gando vendido pra sacrificio tén tamén o seu destino fora de Galicia.

CADRO 12

Movemento comercial pecuario en 1977

Cabezas vendidas na provincia

	Destinadas a outras Provincias	Cabezas vendidas noutros con destino a provincia
GANDO DESTINADO A VIDA OU ENGORDE		
Coruña	105.939	79.980
Lugo	28.932	10.926
Ourense	14.877	5.636
Pontevedra	31.660	15.689
GALICIA	181.408	112.231
DESTINADO A SACRIFICIO		
Coruña	100.054	47.357
Lugo	66.013	25.726
Ourense	36.303	9.874
Pontevedra	32.880	9.815
GALICIA	234.650	92.772

Insistindo no tema, datos máis crarexadores poden dárnos as sacciós de máis importante centro de comercialización de gando vivo de Galicia e que, nestes últimos anos, é o barómetro da situación gandeira do país. Neste mercado, o 75 por cento do gando comercializado é de recría, e del o 90 por cento saiu cara os Países Cataláns (Barcelona, Lleida, Valéncia, maiormente), Madrid, etc.

O gando de "abasto" cobriu o 20 por cento das transaccions, e o outro 5 por cento foi gando pra vida.

Dacordo con esto, a situación das industrias cárnicas está ben axeitada a xeral do sector. O número de industrias por número de empregados era así en 1974 e 1976.

N. de industrias	1 - 5	6 - 10	11 - 25	26 - 50
Galicia				
1974	16	4	4	2
Estado Español				
1974	532	231	248	85
1976	682	255	247	102
Participación Galega				
1974	3%	1,7%	1,6%	2,3%
1976	2,1%	1,9%	1,2%	2,9%
51 - 100 101 - 250 250				
	5	3	1	
	2	1	2	
	43	31	15	
	47	25	22	

11,6% 9,6% 6,6%
4,25% 4% 9%

En 1976, as industrias galegas, non empregando máis do 5,6 por cento do personal total do Estado, consumían o 9,8 da materia prima e o valor da sua

producción cobría o 9,3. Esiste, xa que logo, un desfase entre a produción e o volumen absorbido polas industrias, sendo moito menor do que lles corresponde-ria pola produción existente. É difícil determinarmos a cantidade de carne de vacuno industrializada en Galicia, e entón, non nos imos meter máis no tema. Somente decir que a produción cárnica (de vacuno) en Galicia ven sofrendo unha moi importante regresión. Imos ver a sua evolución nestes últimos anos (Cadro 13).

CADRO 13

Evolución da produción de carne de vacuno nos anos últimos

(Producción en millores de pesetas)

	1967	1969	1971	1973	1977 (Tm)
Galicia	4.545	6.398	5.821	5.836	60.688
E. Español	17.355	24.252	29.402	41.167	430.836
Participación Galega	26,2%	26,4%	19,8%	14,2%	14%

Esaminándomos a inversión en industrias pecuarias nos últimos cinco anos (dende 1974), vemos que foron 550.635 pesetas, o que representa nada máis que o 48 por cento do total das inversiones nesta casta de industrias no Estado español.

Esta regresión da produción cárnica prodúcese a partir da aceleración da esportación de gando, sobre todo a través dos Mercados Gandeiros e maiormente do de Santiago de Compostela.

A o tempo desto, a creación de matadeiros industriais foi outro dos factores decisivos na destrucción da estrutura tradicional da comercialización do gando; esta estrutura tradicional estaba montada en base ás feiras, que era onde o gandeiro vendía os seus animais; normalmente a tratantes que formaban clans ou "trusts" que chegaban as veces a formar verdadeiros monopolios de compra.

A aparición dos matadeiros industriais, e a perda xeral de vitalidade das feiras foron factores que fesfixeron a estrutura tradicional de tal maneira que os más dos tratantes pasaron a seren empregados dos matadeiros e empezaron a andar polas casas sen intermedio da feira.

Quedaron os grandes tratantes, por outra banda, parece que se especializaron na esportación. Deste xeito, o número de tratantes de gran importancia na comercialización do gando deixa hai poucos anos, baixou a couse dun 90 por cento. Os que quedan parecen se especializado na esportación. Datos non oficiais dízanos que os tratantes de Lugo mandan pra Asturias todos os meses máis de 2000 cabezas, e de 80 a 100 semanais para Barcelona.

CONCLUSIONS

Vemos que a agricultura galega, pouco aberta para o mercado deixa hai pouco, está a sofrir un proceso de especialización productiva centrada na gandería e maiormente na produción de leite, sofrindo unha regresión na produción cárnica.

A comercialización destes produtos e indicativa tamén de que esta especialización se da, ao tempo, de cara a esportación como materia prima (leite fresco ou gando da recría).

A industria (o mesmo a láctea que a cárnica) é, xa que logo, minguada, situación que se agrava pola persistencia áinda de rasgos tradicionais da economía galega, tales como o autoconsumo e a baixa persistividade.

Perdoade polas molestias por estes riscos, e ofrecéndome para que queirades, pero de verda, mandovos un saúdo e o desejo de que A NOSA TERRA siga adiante, xa que fai unha gran laboura para a reconstrucción do noso país.

MIGUEL ROIG VARELA
A Gudiña

da terra asoballada

CACIQUES E CACIQUINOS

Mándovos esta carta, coa que quero denunciar a situación sanitaria típicamente caciquil que padece o país galego como consecuencia da colonización a que estamos sometidos.

Hai uns cantos meses veu pra aquí como médico unha moza recién saída da Universidade; fala castelán e puxo na porta o clásico letrero de "Consultas de 11,30 a 13,30"; ao primeiro

ainda pasaba as raquícticas duas horas na consulta, pero agora xa non, agora durante esas horas anda polas cafeterías e outros lugares de reunión co praticante, e cando lles peta asoman a cabeza pola fiesta e se ven a alguén na consulta van de mala gana.

Esto pasoulle a miña muller; tiñamos un meniño malo, e cando fi a consulta atopou a porta pechada; tronou a pasear

pola rua a ver se os via e a avisarme a min ao traballo; a unha e vinte do mediodía funos eu buscar a cafetería e o praticante dixome que era tarde, e que a obriga era de agardar ao pé da consulta anque estivera pechada como así estaba. Contesteille cabreado a este señor, xa que entre outras cousas vive en Viana do Bolo en vez de estar na Gudiña, onde exerce a sua profesión; vén case

todos os días (sábados e domingos non) botar a partida cos amigos e vaise, e temán e prácticante dunha empresa dunha empresa particular que hai a 50 Km. de aquí. O caso é que foron de mala gana "verme o cativo", e antes dixeron que se volvía erguer a voz, sacábanme o seguro. Voltei pola porta co nenio sen consultar, tiven que ter de min pra non lles arrear unhas labazadas, ainda que non dei

pasado sen lle chamar lambecaches e ladrón do pobo galego. Será falla de educación.

andando a terra

A VILA DE CAMBADOS
E RAMON CABANILLAS
Por M. HORTAS VILANOVA

Coa escusa das mariñeiras festas de O Grove, este barbas que escribe e que suscribe, chegou deica a mesma veira do Mar Tenebroso que decían os devanceiros—, na compañía do seu amigo e compaño Orlando Losadas Cortiñas, pra ser o pregoeiro da romería. A parada en Cambados era unha obriga que cumplímos moi gustosos e con fina vontade. Paseamos demoradamente pola vella vila mariñeira. E ainda oxe, pasados xa uns cantos días, non nos apeamos do noso asombro. A fermosísima vila de Cambados no mérerce o trato que lle están dando, nin as brutás agresións que está a sufrir.

O que primeiro chamou a nosa atención foi o edificio no que está ubicado —como diría un indiano auténtico—, o “Banco Zaragozano”, nunha rúa que ainda leva o nome de Fraga Iribarne, que é unha aberración urbanística, tanto pola sua outura como pola sua estructura.

Por si esto fora pouco a “Caja de Ahorros de Vigo” —se coñoce que pra non ser menos— estaba rematando de escarallar ben escarallada, a fondo e a concencia, unha das casas más fermosas da vila, que está o pe do pazo municipal e onde a tal entidade vai a abrir unha sucursal e nunca mellor empregada a palabra. Esta casa, que era un prodíxio de gracia, de armonía, de produción, de beleza, cos mármores funerarios quesahora lle cangaron na fachada do baixo, tapando a cantería, quedou feita un antroido. Coidamos lembrar que neste edificio había un vello e

delicioso café, chamado “Café Félix”. Por certo quynoutro curioso es que, o ben visto, o actual alcalde de Cambados pertenece a UG. O caso é que a parte traseira do moimento é un retrato, común ou escusado público, coas suas mexadas, as súas defecacións —que diría ún que sabe— e cos seus cheirumes. Pola parte dianteira o moimento está mutilado. Debaixo do medallón de bronce que representa a cabeza do poeta, existían unhas letras que decían ben craro: Cabanillas. Non sei quen fixo desaparecer a C do comezo e o S do remate. Agora lése: ABANILLA. Palabra que nos choucou e solprende a máis de ún.

Tamén nos achegamos a Fefiñáns pra visitar a casa natal de Ramón Cabanillas. Era unha casoupa homildísima, dun andar, estreita, toda ela de cantería. O tellado está derrumbado totalmente e os cangos ó ar. Coido que foi no ano mil-novecientos setenta e cinco, con motivo do centenario do nacemento do poeta, cando a chamada Real Academia Gallega —algo é algamandou poñer na fachada unha lápida conmemorativa. Oxe está valeiro o lugar que ocupaba a placa. Arrincaron brutalmente. Os autores da salvaxada, según me esplicaron, foron os guerrilleiros eses que todos sabemos e coñecemos.

establecemento cambadés, chamado “Café Calixto”, Castelao dibuxa un persoaxe local: o cego Uxío, rodeado de ouvintes da sua música. Pensamos que este café también pechou, pois non poidemos dar con él. E matinamos que sería da obra de Castelao.

Paseando Cambados comprobamos que nunha das partes mais céntricas da vila ergueron casas de cinco e seis pisos, nunha rúa estreita e sin urbanizar.

Pro o más grave de todo é como está o moimento o noso gran poeta nacional Ramón Cabanillas. Non se concibe tal desidía, tal abandono, tal desinterés e tal aldraxe. O más

Un —na súa humildade— saliu de Cambados tristeiro e cabreado. Non hai dereito a derramar e agredir a ninguén nin a nada e menos a unha vila tan fermosísima como é Cambados, nin a tratar como trataron o moimento e a casa natal de Ramón Cabanillas, o único poeta que tivo Cambados, e unha das grandes e poderosas voces que cantou entre nós e non so pra tribu dos galegos, senón que cantou pra toda a Humanidade, con maiúscula. Unha das cousas que compría facer urxentemente, ademais de restauralo, e mudar o lugar do moimento, sacalo do rincón de onde está e poñelo no medio e medio da Alameda, ou nos xardíns que están a veira do mar.

En canto a “Caja de Ahorros de Vigo” había que facerlle voltar o seu ser e estado a casa que remata de derramar. E o menos que se lle pode esixir. O crime urbanístico que a “Caja de Ahorros de Vigo” cometeu contra Cambados, contra Galicia e os galegos, contra un rincullo do mundo, non se repará facendo auditórios e promocionando —previo o pago dos honorarios correspondentes— a conferenciantes bilingüistas, españolistas e autonomistas. E que non veñan retrucando con que a propiedade privada e sagrada e que si fixeron o que fixeron foi legalmente con tódolos permisos, licencias, autorizacions, sacramentos e indulxencias. A beleza —e más cando se trata da urbanística— é de todo o povo. Os mármores funerarios que oxe deslucen no baixo da casa a que nos referimos poden lucir moi ben, no seu día, sobre da tumba dos que ordenaron colocalos ali. Así non se desaproveita todo pois o gasto xa está feito. E simplemente unha idea.

o idioma

Por MARIA PILAR GARCIA NEGRO

NON DERRAMES O LIBRO

MARIA PILAR
GARCIA NEGRO

Que non teñamos coñecimientoo cabal da nosa lingua e de todas as suas posibilidades non é mais que unha consecuencia da sua situación de non normalizada e esta, a sua vez, efecto da situación de dependencia xeral do país. Se este é dependente, a lingua vaise resentir na mesma medida e, paralelamente, o seu desenvolvemento, o seu auxe vai pasar polo avance das forzas nacionais e populares, únicas obxectivamente interesadas na soberanía nacional, e, por ende, na recuperación total do idioma. Por isto, a competencia no noso propio idioma vai estar en estreita relación con degrau de independización real que vaimos conseguindo.

Hoxe imos fixar nunha esfera semántica concreta, que podíamos denominar a do “estrado”, a do “estropicio”. Hai unha chea de verbos na nosa lingua para se referir a algo que

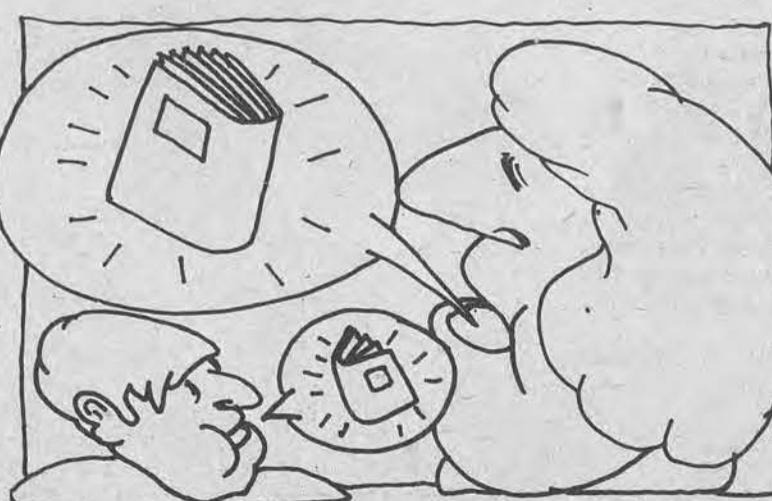
se estraga, que se estropea e imos tratar de preciar o significado dalguns deles.

DERRAMAR ten un sentido no noso idioma que non se corresponde co do español: “derramouse o leite” non quer dizer que se verteu por fora, senón que se estragou, que se cortou. Así, derramar ten o sentido de “botarse a perder”, de “facer un daño”; tamén se aplica a persoas cun matiz humorístico: “qué derramada estoul”, como sinónimo de “cansa”, “fatigada”. Moitos saben derramar pero poucos saben conservar”, di un refrán.

ESFARELAR ten un sentido moi concreto, ligado a sua orixe (o farelo son os residuos da fariña e, en sentido figurado, as cousas minutas e despreciábeis) desfacer algo que ten moi pouca consistencia.

Temos tamén ESFOLAR: en sentido propio, quitarlle o coiro a un animal; en sentido figurado, derramar moito unha cousa ou, mesmo, criticar moito a unha persoa.

ESMENDRELLAR encerra un

matiz de violencia física: “esmendrellouse o coche”, “esmendrellouno contra a parede”.

ESNAQUIZAR significa tamén destruir con violencia, desfacer totalmente unha cousa ferir alguén con moita forza: “esnaquizáronnos a pesca”, “esnaquizoulle a perna”...

ESMAGAR ten un sentido de todos coñecido, porque mesmo e palabra moi usada polos espa-

ñol-falantes do noso país (de palabras como esmagar e outras moitas: colo, larpeiro, testán, etc. dise que se usan no español de Galicia por maior expresividade; son síntoma, en realidade, do próximo que esta ainda o noso idioma a todos os galegos, mesmo educados en español e tamén de que están traduciéndo un universo que o idioma do colonizador e incapaz de captar).

Pois ben, esmagar é sinónimo de aplastar con forza de comprimir algo moi... Esta é unha das palabras de orixe xermánica da nosa língua; terá algo que ver co “smash” do inglés de parecido significado?

ESTRAGAR (ou destragar) é un dos verbos desta esfera semántica, cun valor e un uso más xeral: indica a acción de causar un daño, un estropicio, de viciar, de corromper algo...

Outros verbos como ESCARRALAR son moi usados na fala neste sentido, sen vinculación directa coa sua raíz. Ainda poderíamos falar doutros verbos como ESCACHAR (facer cachos romper algo en anacos), ESCACHIZAR (sinónimo do anterior e tamén aplicado a persoas: “escachizar de risa”, por exemplo), ESCACHARRAR, etc. Cos vistos, temos xa repertorio dabbondo para podérmonos referir a cada acción con bastante precisión e matización. O importante e illos incorporando ao noso vocabulario e procurar non “derramar” moi o sentido de cada un deles.

O CINE ANTI-IMPERIALISTA (III)

AMÉRICA LATINA: CHILE E OUTROS PAISES

XOSE PAZ R.

Co presente traballo, rematamos o referente ao cine antiimperialista do continente americano. Centrámonos en especial no caso chileno como interesante esperiencia truncada pola terrible praga que está a achandar nos últimos tempos a maioría dos pobos indioamericanos: o golpismo fascista, do que é o máis triste exemplo o do cono sur (Arxentina, Chile, Uruguai, Bolivia e Paraguai).

1-CHILE: O IMPERIALISMO SACOU A "CARAUTA"

Un "novo cinema" chileno constituirase a bo seguro se trunfase a esperanza de Salvador Allende. Co golpe fascista da Xunta, encabezada por Pinochet e apoiada descaradamente polo imperialismo do "norte", as posibilidades de expresión fican afogadas de maneira brutal.

Nacido alá polo 1916, o cine chileno producirá uns 150 longometraxes de pouco intres, deixa-a chegada de Eduardo Frei a presidencia. No 1967, debido a unhas manifestacións como a do festival latino-americano de Viña del Mar, unha "nouvelle vague" de cineastas fixo a sua aparición. O seu obxectivo era promover un cine auténticamente nacional e en contacto coa realidade do país. Rexeitaban o cine "yankee" pro, contraditoriamente, admiraban a chamada "vanguarda europea" (De Sica, "nouvelle vague", Antonioni, Fellini, Bertolucci, etc). Por eso o cine desenvolviu entre 1967 e 1973, con ser interesante, non se dencebido das influencias estranxeiras e non conseguiu, un estilo fundamentalmente orixinal. Anque todo o que se fixo foi enormemente positivo, por respostar a dous obxectivos tan dignos como son o de denunciar, por unha banda, á clase dominante e pola outra afirmar a vontade de liberación da clase obrera e dos seus aliados.

Nesta primeira etapa convén destacar polo que teñan de documento ee de testemuña social, tres films: "Morir un poco" (1968) de Alvaro J. Covacevich, ou a miseria de cada día "Tres tristes tigres" (1968) de Raúl Ruiz, ou o desalento moral e físico do subdesenrolo, e "El chacal de Nahueltoro" (1968-1969), de Miguel Littin, ou o críme como liberador da miseria. Deste período perto da "gran primavera", sobresalen tamén os nomes de Aldo Francia ("Queremos facer un cine -dixo unha vez- de apoio ao que acontece") con "Valparaíso, mi amor" (1968-1969), ou a denuncia da xusticia de clase; e de Helvio Soto con "Yo tenía un camarada" (1964), ambasdasas con executorias coi personais e diferentes, pro incisivas, que siguen desenvolviendo no obrigado exilio.

Co trunfo da Unidade Popular (U.P.) nas eleccións xerais do 1970 produciráse un estupido cinematográfico, pro moi efímero. Efímero por quedar segado no 1973 coa tema cruenta do poder pola barbarie nazi-fascista representada por Pinochet e a sua Xunta. No setembro de 1970, Miguel Littin é nomeado presidente de Chile Films para coordinar e darle pulo a un proyecto dun Instituto do Cine. Case decontado, os cineastas chilenos publican un exemplar manifesto: "Cineastas chilenos, este é o intre de escomenzar, xutno co noso pobo, a gran tarefa da liberación nacional e da construcción do socialismo. E o intre de rescatar os nosos propios valores como identidade cultural e política".

Abonda xa de deixarnos arrebatar polas clases dominantes os símbolos que xenerou o pobo na sua longa luta pola liberación.

Abonda xa de permitir a utilización dos valores nacionais como elementos de sustentación do réxime capitalista.

Partamos do instinto de clase do pobo e contribuimos a que se convierta en sentido de clase.

Non a superar as contradiccións, senón a desenvolvi-las para atopar o camiño na construcción dunha cultura lúcida e liberadora.

A longa noite do noso pobo pola emancipación siñálanos o camiño.

A recoller a pegada perdida das grandes loitas populares, aquela terciverzada pola historia oficial, e

devolverla ao pobo como a sua heranza. Isto é, é necesaria pra enfrentar o presente e proyectar o futuro.

A rescatar a figura formidábel de Balmaceda, antilogarda e antiimperialista.

Realizámos que recabaren é-noso e do pobo. Que Carrera e O'Higgins, Manuel Rodríguez, Bilbao, e que o mineiro anónimo que caiu unha maña ou o labrego que morreu sen entender o porqué da súa vida nunha morte, son os cementos fundamentais dende onde agromanos.

Que a bandeira chilena é a bandeira de loita e de liberación, patrimonio do pobo, heranza sua.

Que un pobo que ten cultura é un pobo que lucha, resiste e libera-se.

Que o cine é un arte, e que o cine chileno, por imperativo histórico deberá ser un arte revolucionario.

Que o cine é un dereito do pobo e, como tal, deberán buscarse as formas apropiadas pra este chegue a todo o pobo chileno.

Contra unha cultura anémica e neocolonizada, pasto de consumo dunha élite pequeno-burguesa decadente; estéril, levantamos a nosa vontade de construir, xunto e mergullado no pobo, unha cultura autenticamente NACIONAL, e por conseguinte REVOLUCIONARIA e POPULAR" (...).

Durante os tres anos da U.P., e dentro do marco ideológico do manifesto devandito, hai que mencionar unha serie de films fundamentalmente interesantes. Un lugar especial o ocupao por Helvio Soto: depois de rodar un orixinal "Caliche sangrento", no que desenmascaraba o mito do exército e da guerra do Pacífico, preguntábase en "Voto fusil" (1970) sobre o valor da estratezia da U.P. O tema repíteo en "Metamorfosis del jefe de la Policía" (1973) en certos aspectos tráxicamente premonitorios do que ia acontecer.

Un grupo de cineastas militantes de tendencia MIR, tamén criticaron o fracaso da transición pacífica ao socialismo e do reformismo no medio metraxe filmando en directo "Cuando despertó el pueblo".

Outros autores importantes no período da U.P. son Miguel Littin con "Compañero Presidente" (1971), documental sobre a vida de Allende, e "La Tierra prometida" (1973-74) -rematada no exilio- unha obra maestra que relata a breve esperiencia da primeira república socialista chilena, no 1932 (dorou doce días). Patricio Guzmán con "El primer

año" (1971-1972), na que describe os primeiros pasos do novo réxime, ponendo énfasis nas reformas sociais e o progreso político, pro sen pechar os ollos diante de obstáculos e dificultades. O seu trabalho de historiador en imaxes proseguíu con "La batalla de Chile" (1973-78), imponente trilogía que trata dereflexar minuciosamente a historia do nacemento e morte do réxime da U.P.; o film dividíuse en tres partes: 1a.- "La insurrección de la burguesía", 2a.- "El golpe de Estado", 3a.- "El poder popular", e tivo que ser rematada no exilio, sendo detido pola DINA o seu operador xefe Jorge Müller Silva (24 Nov 74) que deixa hoxe está "desaparecido". Aldo Francia, con "Ya no basta rezar" (1971) ou a toma de conciencia dun crego rural en favor das clases oprimidas. Raúl Ruiz con "La colonia penal" (1970-71), "Nadie dijo nada" (1971), "Realismo socialista" (1972) e o corto "Ahora te vamos a llamar hermano" (1971). Gastón Acelovic -axudado por Orlando Lúbert- con "Los puños frente al cañón" (1972-75)- tamén rematada no exilio -excelente documental sobre a historia do sindicalismo e movemento obrero en Chile. Pedro Chaskel e Luis Alberto Sanz con "No es hora de llorar" (1971) sobre a violación dos dereitos humanos na América Latina, e tamén o cortometraxe "Venceremos" (1970). Pra nós o galegos, por plantear problemas moi semellantes aos nosos, hai que sobrancear tres cortos interesantísimos sobre o tema dos indios mapuches: "Nutuayin-mapu" ("Recuperaremos a nosa terra") de Carlos Flores e Guillermo Cahn; "Amuhue-i-ai-mi" (Non precisarás emigrar más) de M. Luisa Mallet e "No nos trancarán el paso", de Guillermo Cahn, sobre a explotación dos traballadores mapuches de madeira. Os tres foron rodados no 1971.

O CINE DA RESISTENCIA CHILENA NO ESILIO

Sen dúbida ningunha o cine chileno máis interesante é o realizado no exilio, dando lugar a un feito cinematográfico e cultural sen devaneiros na historia do cine mundial... Trátase dun cine, lóxicamente de resistencia, pra promover o máis amplio consenso contra da Xunta Fascista Chilena e provocar un crecente aillamento internacional. Vinteun longometraxes, dez medi-

hoxe "conxelada", e con "Etnocidio" (1976), o seu derradeiro film, no que fai unha denuncia estremecedora a destrucción dos indios Otomi ("fixeronos desaparecer a nós, os indíxens e puxeronos no Museo de Antropoloxía"). Tampouco hai que esquercer de Felipe Cazals que rodou "Emiliano Zapata" (1970), "El Apodo" (1975) sobre as cadeas mexicanas "Canoa" (1975) sobre a alienación da relixión e "Las Poquianchis" (1977). E Carlos Ortiz Tejeda e Alexis Grivas con "Contra la razón y por la fuerza" (1973), ironica inversión do lema do Estado chileno,

B-PERU

Poucos títulos pero interesantes podemos escolher do cine peruano: "Con la reforma agraria" (1971) e "Los cargadores de Cuzco", dous interesar cortometraxes. E os longometraxes "Kuntur Wachana" (1975-76), de Federico García, no que amosa as loitas labregas no Perú durante a década dos sesenta, as actividades sindicalistas as trampas e a represión dos patróns e a ocupación de terras polos indios; e "Expropación", de Mario Robles unha especie de As Encobras do Perú.

C-URUGUAY

Sobrancea particularmente o nome de Mario Handler -hoxe no exilio- con "Elecciones" (1967) e a sua manipulación, "Me gustan los estudiantes" (1968), sobre as suas revoltas, e "Liber Arce, liberarse" (1968), dedicado a un estudiante morto pola represión policial. Walter Achugar con "En la selva todavía queda mucho por hacer". E dous films, realizados por estranxeiros tomando como tema a guerrilla urbana dos Tupamaros "Estado de sitio", de Constantín Costa Gavras (1977) e "Tupamaros" (1972), realizado polo sueco Jan Lindquist en colaboración co propio Movimento de Liberación Nacional.

D-PUERTO RICO

Trátase dun pobo colonizado típico, onde a incidencia do imperialismo é máis evidente. "Puerto Rico: paraíso invadido" (1976) de Alfonso Beato, ou a denuncia das imposiciones políticas-económicas de USA sobre o pobo puertorriqueño: "Puerto Rico" (1977) de Jesús Díaz e Fernando Pérez longometraxe cubano que conta a historia cotiñal de Puerto Rico desde a dependencia de España á actual de USA; "Puerto Rico: país colonizado" (1972), realizado por Jon Alpero e outros, defensa e petición na ONU como estado independente; "Culebra the beginning" (1970-71) de Diego de la Texera denuncia da utilización material da illa de Culebra polos USA. Estes son os films más importantes.

E-VENEZUELA

Actualmente parece querer nacer un cine nacional venezolano. Margot Benacerraf con "Arraya" (1958), que conta a vida dos traballadores das salinas e "Reverón" (1952) ou a vida dun artista naïf de Macuto. Entre os novos sobrancean Francisco José Lombardi con "Muerte al amanecer" ou as doce últimas horas dun condenado a morte Luís Armando Roche, Igor Medina e Daniel Oropesa, que son verdadeiras promesas para o cine venezolano.

F-PANAMA, HAITI
ILLAS DO CARIBE

"La quinta frontera" de Pastor Vega, que narra a masacre do imperialismo USA sobre Panamá durante o século XIX e as accións patrióticas eanti-imperialistas para reconquer a soberanía e independencia popular; "Haití: Min Chimín Libete" (Haití: o camiño da libertade) (1974) de Arnold Antonin, ou as historias da colonización dos indios haitianos; "Queimada" (1969) de Gillo Pontecorvo, exemplar alegoria sobre os mecanismos que utiliza o neocolonialismo.

G-NICARAGUA

Sabemos que o FSLN está a realizar films, pero desconocemos títulos. Oportunamente informaremos sobre este tema da máisma actualidad. E tamén do cine dos negros, indios e chicanos nos USA, que tamén o hai.

AXENDA

CINE

"La perla de la corona" de Kazinierz Kutz. Cine-Club Marín. No Cine Quiroga, día 10 de agosto, ás 22,45.

"Bananas" De Woody Allen. Día 24 de agosto. Cine-Club Marian.

"Estado de sitio" de Costa Gavras. Cine-Club Marín. 31 de agosto.

PUBLICACIÓNS

Xerfa, voceiro do Grupo cultural galego do mesmo nome en Euskadi. ADicado ao día da Patria Galega.

ARTE

Gogue. Mostra de "caricatu-

ras" no complexo "PIRATA" de San Vicente do Mar (O Grove). Do 1 ao 10 de agosto. Aberto festivos e laborais polo serán.

Veiras-Manteiga. Mostra de pinturas. Sáa do Ministerio de Cultura. Rua do Vilar-35-1. Santiago. Deica o 29 de xullo. Festivos de 12-14 horas. Laborais, de 19-22 horas.

1a Mostra de Alfarería. En Buño durante o 10, 11 e 12 de agosto. Montaxe arredor do tema e problemática xeral dos oleiros. Mostra de pezas vellas de gran valor. Mostra de dibuxos. Mostra fotográfica. Actuacións de músicos e solistas populares. Sábado, festival con Suso Vaamonde, Xocaloma, Xosé Quintas-Canella "Arrabalde", "Froito Novo", Francisco Xosé, Antón e Facundo, teatro, etc. Domingo, sardiñada.

FESTAS

Dentro das patronais de Santiago, sábado 28, ás 19 horas, na Quintana, Homenaxe ás bandas populares de música de Galicia. Coa participación das bandas de Celanova, Arca, Rianxo, A Estrada, "Cultural" de Lalín, Lira o Carballiño, e Santa Cruz de Rivadulla.

DISCO DA SEMA

Richard WAGNER.— "O ágape dos apóstolos". "Idilio de Sigfredo"

Coro de Westminster. Orquesta Filarmónica de New York. Director. Pierre Boulez. CBS 76721.

PIERRE BOULEZ

Interpretación.— 8 e 4 respectivamente. Sonido.— 8, 5.

Pare bastante evidente que

Wagner non é compositor axeitado pra ese gran director que é Boulez. O que está acontecendo estes días en Bayreuth confirmao. O lirismo do "Idilio" é inexistente nesta versión falta de tensión, carente de planos sonoros e que resultado máis anti-wagneriano. Moito más correcta é a interpretación da cantata, escrita polo Wagner da época do Holandés e do Tanhauser. Recomendamos dirixirse a Knapenbuch ou Furtwangler.

Emilio Cao.— A LENDA DA PEDRA DO DESTINO

CFE—Guimbarda. Desconocemos áñda este novo disco no intre de pechar a axenda. A crítica sairá logo das vacacións.

ANUNCIOS DE BALDE

Desexo contactar ben disposto (e con paciencia) pra me dar clases de recuperación de inglés no vra. Tf. (986) 417292 (Vigo). Preguntar por Iñaki.

Mercaría tamboril de coiro auténtico, anque seña de segundo uso. Manoel Guillán. Avda. Portugal. O Grove.

Intercambio pegatinas. Miguel Sánchez Gutiérrez Cardenal Cisneros—2-2-A. Sama de Langreo (Asturias).

Alugase piso centrico na Coruña no mes de agosto. Preferible persoas adultas. Tf. (982) 222746. De 9 a 18,30 horas.

Estou a percura de sondas, cantigas, historias... do Carballo da Portela. Agradeceríao moito e contestarei. O meu enderezo: Sindo Xavier Cuñarro Pintos, Sala de Dirección (Correos). PALMA DE MALLORCA.

Ando a busca os folletos "A Lonxa" e "Gándaras e Brañas", que publicou ALBE. (Ou mesmo unha fotocopia deles). Xosé Marra. Patio de Madres 15-terceiro. SANTIA-GO.

Troco pegatinas e ando a percura de información sobre de medios de comunicación alternativos. N. García. Rua dos Pelamios. Santiago.

Vendo os tomos 1 e 2 de "La Medicina y la Salud" por 1.100 ptas os dous. Se mos mercá un patriota galego, que tien pensado ir a Santiago, o vindeiro 25 de xullo, en defensa das "Bases" pra unha Constitución Nacional-Popular Galega, fareille unha grande rebaixa.

Tamén vendo os fascículos e tapas correspondentes ao tomo 8 da "Historia del Arte" por 350 ptas. Fernando González Estévez. Beade. Porto Quintián-74. Vigo.

O MEIGALLO DA IMPRENTA

Querida Margarita:

Un escritor francés atrevéuse a reivindicar os erros de imprenta. Eu atrévome a reivindicar mil azoutes pra tan absurdo escritor. A páxina 19 do número 70 de A NOSA TERRA publica un poema meu titulado "Río de Outono", que pretende unha beleza delicada e tranquila. A NOSA TERRA ao divulgado hónrame, e creo que o poema non me deshonra, máis a estrofe quinta finaliza —según a versión da revista— con estes versos inhóspitos: "pra sabermos todo, unha follada basta/ longa e amante".

A suplantación de amante por amante é notoria e non necesita máis aclaración; en cambio, o deslice de follada é menos atribuible e, polo tanto, máis grave. Follada pode suxerir moitas cousas e, entre elas, un verbo español de luponar. A acción que alude tal verbo eu estou disposto a concederelle moitas virtudes fecundantes, máis non tantas cognoscitives. Eu escribín: "pra sabermos todo, unha ollada basta/ longa e amante".

Ante aqueles que acason lerón o poema, eu quixera deixar constancia dos auténticos e do meu lexe pesar.

Un saúdo afectuoso,
Emiliano Picouto

UN "CENTRO GALLEG"O

Son socio do chamado "Centro Gallego" de Madrid, amigos de A NOSA TERRA. E hai moi tempo que tiña mentes de amosar algunas das suas "entreteas". Foi imposible, Tocouelle hoxe, e tócalle, por sorte nun semanario galego.

Dende o primeiro día, calqueira que lle queira algo a Galicia síntase nun lugar alleo. Alleo e antigalego, un lugar político, cunha política defensora dos intereses dos que asoballan ao noso país e á nosa xente. Atópase cun centro que, sen

medo de erro, podeselle chamar empresa do Lobo Montero e os seus ediles.

Pra escomenzar, a biblioteca pouco menos que pechada ningun pode sacar un soio libro, e pra lelos alí, tés que entrar "mano en alza", coa cabeza baixa e sen gorra. A prensa sí, agasallannos con periódicos, pero, ollo: "El País es un diario de izquierdas", poño por caso, razon que obriga a non estar suscritos. A NOSA TERRA "es un periódico separatista", e como "el Centro es imparcial", somente se pode ler "El Alcázar", "Fuerza Nueva", "El Imparcial" "El Correo Gallego", "Faro de Vigo" e algúna que outra revista militar.

A directiva, en teoría a elexir cada ano, está posta a dedo. Un "clan" que resulta difícil de esborrallar.

As actividades dos socios, os mais deles vellos, limitanse a ir contar un contpresumido de su bo traxe polo Centro: adiante, e a tomar unha manzanilla ou te nun bar que por unha cerillada lle teñen alugado a uns señores que nen siquera son galegos. Unha cerillada ou quen sabe o qué.

A mocidade tén pouco menos que proibida a entrada. Como empresa, funciona ben. Non fan falla socios, somentes uns cantos que non señan problemáticos e fagan de tapadeira pra evadir os impostos. Nun determinado momento, fixérase un salón destinado esencialmente á mocidade; pra logo fíxoselle tal boicot que quedou escarrallado. Interesa, eso sí, potenciar o bingo, e velái o que antes era súa de festas, onde polo menos podías ir botar os domingos un pé, agora é unha súa habilitada pra bingo. E unha grande fonte de ingresos que non se sabe onde van realmente; e é unha mostra máis que o funcionamento do "Centro Gallego" é antigalego, antisocial, e o síntoma de que alguén dispón dese patriomonio que os galegos emigrantes en Madrid foron facendo

Rematamos de ler con desagradable sorpresa o Pregón de Fiestas da "Agrupación de Hijos de Galicia en Sestao" que edita con motivo do día de Galicia, DÍA DA PATRIA GALEGA pra os patriotas día que foi calumniado e perseguido por esos que agora demagóxicamente colocan o tido de galeguistas.

Non fai moito, pola miña tribu oin unha cántiga tal como esta: Antes eran comunistas agora son requetes que viraron a chaqueta do direito pro ríves

con tanto esforzo ao longo dos anos.

En cada asamblea aparece un inspector de policía, ao que o sr. Lobo Montero lle rende por decilo dalgún xeito, "honores". Ningún pode decir unha palabra, porque non se lle fai maldito o caso. De cada un que fala fan un nemigo do "Centro Gallego", un perverso, un traidor "Son los de confianza", din os directivos verbo dos gardas retirados que fan de porteiros. ¿De confianza pra quen? pregunto. ¿Confianza disciplina medo ou disciplina militar?

R.S.
Madrid

Pois ben, estes "galeguistas" de última hora por certo, o devandito pregón ven dado nun "perfecto-limpio-imperial español", estes virachaquetas, decimos, antes e agora correas de transmisión do tan odiado españolismo queremos facer tragár a roda de muíño pseudogaleguista e a falta doutra alternativa máis idiotizante dedicanse a facer proselitismo, a favor da chamada Xunta, organismo este imposto dende fora (todo o mundo sabe que o famoso Referendum Constitucional, Galicia dixo NON-a Constitución).

Contra este organismo colonial, que eles defenden no seu Pregón, manifestaronse polas ruas de Santiago o pasado DÍA DA PATRIA GALEGA, cincuenta mil persoas pola contra oito mil apoiaron a denominada institución o que mostra de parte de quen está o noso pobo, estas cincuenta mil persoas barraron SI AS BASES DA NACION GALEGA; A AUTONOMIA E UN ENGANO OS PATRIOTAS NON PARTICIPAMOS; barraron enxordadoramente pola libertad da Patria contra da Autonomía que vai facer aumentar a emigración, auténtico éodo sangante do noso Pobo.

Cantan os nosos paisas:
Cinco séculos que dura
a negra opresión de España
cinco millos de galegos
sin libertade e sin Patria.

Estes especímenes, más ben parecidos as cobras, léase en todos sentidos da palabra, bilingües, bifidos, manifestan o seu autocolonialismo atroz; todo o folleto na sua parte literaria é bilingüe, quitando o programa de festas que vén na lingua do Imperio. ¿Qué mais aberracións poderíamos contar destes "caballeros"? somentes decir coas enrouquecidas voces dos nos hirmáus: OS PATRIOTAS, caci quiños; NON PARTICIPAMOS DOUS EMIGRANTES GALEGOS

A NOSA TERRA

"O proceso autonómico en curso, que responde aos obxectivos do colonialismo español, non vai solucionar os males que Galicia padece. Tampouco acabará co poder dos monopolios nin rematará co atraso económico causante da emigración. Por eso é a alternativa política defendida por todas as forzas intersadas en manter a Galicia na sua dependencia secular, dende as dereitistas e reaccionarias –UCD e CD– hasta as que pretendan agacharse tras dunha careta de esquerdas e seudogaleguista. O Pobo galego non debe deixarse embauar por esta maniobra descaradamente imperialista. Non debe apoiar ningún proyecto que atente contra o dereito á soberanía nacional. que a Galicia lle corresponde. Por tales motivos, os nacionalistas rexitamos o Estatuto de Autonomía, coa certeza de que somente sevirá pra manternos na dependencia colonial" ouviamos todos polo servicio de altavoces do BN-PG cando aínda estaban chegando á Alameda de Santiago xentes de cada comarca, de cada vila, de todas as clases sociais e con intereses ben distintos dos do imperialismo. O número de autobuses tiñase triplicado dende o último ano, e a manifestación arrincaba con 50.000 personas a berrar: ¡Autonomía pra os españolistas, soberanía pra os nacionalistas! . Xuntábanse en Santiago, como cada ano, no día da Patria Galega.

CRONICA DO 25

REFRENDO A SOBERANIA

MARGARITA LEDO

Nas primeiras ringleiras, representantes das direccións da UPG e da AN-PG; delegados de Herri Batasuna e HASI (Euskadi), do IPC e o PSAN (Países Cataláns), do Frente Sandinista (Nicaragua), do MPLN (Bolivia), do MIR (Chile), da OLP (Palestina); representantes do BN-PG nos Axuntamentos e institucións provinciais (alcaldes de Fene, Bóveda, Bueu, Moaña, diputados da Coruña, Ourense e Lugo, concelleais); membros dos sindicatos ING e CC.LL. amais da organización estudantil ERGA, e unha quinta ringleira formada por militantes do BN-PG na emigración e integrantes do Comité pra Galicia de Holanda. Máis de dous milhares de persoas no servizo de orde. Parte dos manifestantes xa percorreran a Senra –Praza de Galicia; as ruas Doctor Teixeiro e o Horreo, encetábase a entrada no casco vello, nas Orfas, enfiando cara a praza da Quintana onde sería o mitín final, e aínda estaban a sair bandeiras coa estrela e pancartas reivindicando as Bases Constitucionais da boca da Alameda. "¡O imperialismo vai recuando, o nacionalismo vai avanzando!" mesturábase coas frases tradicionais de "¡Galicia ceibe, Poder pouarl!", mentres o río pausado e unánime de manifestantes ia recubrindo enteira á praza onde Castelao participara no último mitín conmemorativo do Día da Patria, no 1935, conocido polo mitín das Arengas. Mozas e mozos tocaban con gaitas e pandeiros a nosa música popular e o himno do Antigo Reino, e moita xente tivo que irse situando nas Praterías ou mesmo ficar polar ruas próximas, porque era pouca praza pra os nacional-populares. Sobranceaban as pancartas suscritas polos emigrantes en Barcelona, en Euskadi, Suiza; as que falaban das loitas diárias que libran sectores do noso pobo e que conforman a práctica política do BN-PG: "Balea sigue na loita, abajo a colonización" (O Grove), "Non á Base do Barbanza, non á OTAN" (na que un popular zorrégalle unha patada no cù ao mesmo Superman), e tamén alí estaban as de "Vidrios de la Florida", de Citroën, dos estibadores portuarios; as da Reforma Agraria e contra da Cuota Empresarial, as da AN-PG de Allariz ou Chantada. **

"PATRIOTAS GALEGOS,
BENVIDOS"

O presentador deu paso, primeiramente, a Josep Guía, do PSAN, que ía falar no nome de todas as organizacións convidadas alí presentes. Ia falar pra decir que este acto é o símbolo de todo un ano de esforzo e sacrificio, pra decir do dereito das nacións a seren ceibes, pra decir da solidaridade e de afrontar as relacións mutuas, en especial co BN-PG. Cando a seguir interveu Noel Rivas,

delegado sandinista, e mentres se berraba "O pobo unido xamais será vencido" un aquel de emoción percorría a Quintana escoitando que había un Goberno de reconstrucción nacional despois "da noite negra do somocismo". que a primeira medida fora nacionalizar os bens da familia Somoza, que traguía hasta aquí a consigna de Sandino "Patria libre o Morir".

"Amigo Castelao, onte tivéchenos á tua beira, á tua beira tesnos hoxe, porque tí tiveches que soñar pra que hoxe o teu soño sexa realidade: os bascos e os galegos marchamos xuntos". Estas foron as primeiras palabras de Telesforo Mon-

zón, no nome de Herri Batasuna, palabras dirixidas á Euskadi do silencio, a dos presos, torturados e esiliados: "Afirmo solemnemente que hoxe o noso pobo é perseguido con más saña e残酷 que nos peores tempos da dictadura, pero tamén vos traigo o saúdo de Euskadi da esperanza. A Euskadi da soberanía segura sauda á Galicia da soberanía segura. Non queremos Estatutos de esmola, saídos da Porta do Sol".

GALICIA E UNHA
CUESTION POLITICA

Lois Diéguez, en representación da

AN-PG fíase referir, de seguido, a coerencia política patriótica "que non cambia o nome deste día asegún as circunstancias nin o contido antiimperialista que tén", pra pasar a contrastar a nosa realidade co que as Bases contemplan paralelo por remedio; do que é a Cuota empresarial e dos primeiros embargos que empezan a facer o Goberno español aos labregos que se veñen negando a pagala, e o que sería a Reforma agraria e a supresión dos impostos coloniais; do que é o Estatuto do traballador que andan a argallar e o que sería a participación obrera na industria que definen as Bases; da defensa de industrias racionais (FRIGSA) ou contra as agresións dos monopolios (Salto de Sela) e cómo o programa de medidas económicas das Bases fala da nacionalización da enerxía eléctrica, cómo tamén fala da recuperación dos emigrantes e da Reforma pesqueira. Rebosando a plaza da Quintana, como remacharía ao encetar a sua intervención, os nacionalistas berraban "¡Galicia ceibe, poder Popular! ".

Un ano máis estamos aquí, nun día que nos é de todos senón dos que loitan consecuentemente para recuperar a soberanía. Enfrente temos aqueles que utilizan a nosa bandeira por oportunismo e se recubren dun falso galeguismo, enfrente temos maniobras do poder e tamén o seu desacougo ao ver resurdir a conciencia nacional" asertaría Bautista Alvarez, presidente da UPG, orador que puxo final ás diferentes intervencións, e que foi concretando os cambeos de táctica do colonialismo: desde a fracasada concentración do Obradoiro de hai un ano á cobertura nacionalista dos que en abstracto falan de Autodeterminación pero redactan o Estatuto, "pra acabar na maniobra burda de apoñernos a queimados montes valendose duns medios informativos ao servizo da mentira e da manipulación, de "¡La Voz de Galicia!"

O himno galego, moi cantado, pechaba os actos do BN-PG pola mañá –deseguida emperaría a festa na horta de Santo Domingo na que despois de xantar volveron intervir as organizacións extranjeiras, sen que faltase a Banda de música e a presencia do ventrílocuo Antón–, e no trasfondo das suas notas ainda lembramos que "o poder colonial que oprixe a Galicia política, económica, e culturalmente, está ao servizo dos monopolios e da oligarquía española. Conta aquí, este poder, coa colaboración da estrutura caciquil, empeñada en manteñer o noso pobo na dependencia, na sumisión, na apatía política, na indiferencia no fatalismo... é mentira que Galicia éstraña ao marxe de calisqueira ideoloxía según pretenden facernos crer os oportunistas e pseudogaleguistas de todo tipo pra que sigamos nunha situación de resilienda mansedume. Galicia é unha cuestión política, e de política popular".